

คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา สค๓๑๐๐๑ จำนวน ๓ หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ภูมิศาสตร์กายภาพ ศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์กายภาพ เปรียบเทียบสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในโลก ตลอดจนการเกิดทรัพยากรธรรมชาติ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และรู้วิธีป้องกันตนเองให้ปลอดภัยเมื่อเกิดภัยจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ วิเคราะห์แนวโน้มและวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ การใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประวัติศาสตร์ ศึกษาเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ ในโลก วิเคราะห์ และเปรียบเทียบเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศในโลก ที่มีผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของประเทศต่างๆ ในโลกวิเคราะห์เหตุการณ์โลกปัจจุบัน และคาดคะเนเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศต่างๆในอนาคต

เศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้มทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เสนอแนวทางการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน การร่วมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และประเทศต่างๆ ในโลก ระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ในโลก ความสัมพันธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของประเทศไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคในโลก การเลือกจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลก และผลกระทบกลไกราคากับระบบเศรษฐกิจ การเงิน การคลังระบบของการธนาคาร ความสำคัญของเงิน สถาบันการเงิน วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจในเรื่องการเงิน การคลัง ของประเทศไทย และสังคมโลก แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การเมืองการปกครอง ศึกษาและวิเคราะห์ระบอบการเมืองการปกครองต่างๆ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน ตระหนักและเห็นคุณค่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยจากอดีต ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองของโลก ตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักธรรมาภิบาล และนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๑. จัดให้มีการสำรวจสภาพภูมิศาสตร์กายภาพประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ของชุมชน จัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบค้นข้อมูลทางกายภาพ จากแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา แผนที่ Website ฯลฯ และสรุปผลการเรียนรู้ นำเสนอในรูปแบบต่างๆ
๒. จัดให้มีการศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ เช่น เอกสาร ตำรา CD แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สถานที่สำคัญ
๓. จัดให้มีการสืบค้นรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการต่างๆ เช่น การศึกษาดูงาน การเก็บข้อมูล จากองค์กร ฟังการบรรยายจากผู้รู้ จัดกลุ่มอภิปราย การวิเคราะห์ เสนอแนวคิด ทางเลือก
๔. จัดกิจกรรมการศึกษาจากสภาพจริง การเล่าประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าจากผู้รู้ แหล่งการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี สื่อเอกสาร การจำลองเหตุการณ์ การอภิปราย การวิเคราะห์ สรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอ ในรูปแบบที่หลากหลาย

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจผลงาน ฯลฯ

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความยาก/ง่าย			จำนวน(ชม.)	วิธีการเรียน				
			ยาก	ปานกลาง	ง่าย		พบกลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงการ	อื่นๆ
ภูมิศาสตร์ กายภาพ	<p>๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปต่างๆ</p> <p>๒. เปรียบเทียบสภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปต่างๆ</p> <p>๓. มีความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในโลก</p> <p>๔. มีทักษะการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญๆ</p> <p>๕. รู้วิธีป้องกันตนเองให้ปลอดภัยเมื่อเกิดภัยจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ</p>	<p>๑. สภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย ทวีปแอฟริกา ทวีปอเมริกา</p> <p>๒. สาเหตุและลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สำคัญๆ รวมทั้งการป้องกันอันตรายเมื่อเกิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - พายุชนิดต่างๆ - น้ำท่วม - แผ่นดินไหว - ภูเขาไฟระเบิด - ภาวะโลกร้อน ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ <p>๓. วิธีใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผนที่ - ลูกโลก - เว็บไซต์ - อื่นๆ <p>๔. วิธีป้องกันตนเองจากภัยธรรมชาติ</p>		✓	✓	๓๐	✓(๖)	✓(๑๐)			

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความ ยาก/ง่าย			จำนวน (ชม.)	วิธีการเรียน				
			ยาก	ปาน กลาง	ง่าย		พบ กลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงการ	อื่นๆ
ภูมิศาสตร์ กายภาพ(ต่อ)	<p>๖. สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและ วิกฤตสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการ กระทำของมนุษย์</p> <p>๗. มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้าน สิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน</p>	<p>๕. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖. การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดปัญหา และสภาพการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของ มนุษย์ ในสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มใน อนาคต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป่าไม้ - ภูเขา - แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล - ดิน - สัตว์ป่า สัตว์น้ำ - แร่ธาตุ - มลพิษทางอากาศ - ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ - การป้องกันการพังทลายของดิน - การพัฒนาดินให้อุดมสมบูรณ์ เช่น การ ปลูกป่า การปลูกหญ้าแฝก ฯลฯ <p>๗. ความเข้มแข็งของภาคประชาชนในการ แก้ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (กรณีตัวอย่าง)</p>			✓			✓ (๑๔)			

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความ ยาก/ง่าย			จำนวน (ชม.)	วิธีการเรียน					
			ยาก	ปาน กลาง	ง่าย		พบกลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงงาน	อื่นๆ	
ประวัติศาสตร์	<p>๑. อธิบายเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ ในโลกได้</p> <p>๒. วิเคราะห์ และเปรียบเทียบเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศในโลก ที่มีผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของประเทศต่างๆ ในโลก</p> <p>๓. วิเคราะห์เหตุการณ์โลกปัจจุบัน และคาดคะเนเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นกับประเทศต่างๆ ในอนาคตได้</p>	<p>๑. การแบ่งช่วงเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์</p> <p>๒. แหล่งอารยธรรมโลก จีน อินเดีย อียิปต์ เมโสโปเตเมีย กรีก โรมัน</p> <p>๓. ประวัติชาติไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธนบุรี - รัตนโกสินทร์ - ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการปกครอง - เหตุการณ์ปัจจุบันที่มีผลต่อ <p>เนื่องมาจากประวัติศาสตร์ไทย และประเทศต่างๆ ในโลกที่ส่งผลถึงอนาคต</p>		✓		๓๐		✓ (๑๐)				
				✓	✓		✓ (๖)	✓ (๑๔)				

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความ ยาก/ง่าย			จำนวน (ชม.)	วิธีการเรียน				
			ยาก	ปาน กลาง	ง่าย		พบกลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงการ	อื่นๆ
เศรษฐศาสตร์	<p>๑. วิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้มทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้</p> <p>๒. เสนอแนวทางการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันได้</p> <p>๓. รู้และเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญของการร่วมกลุ่มเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ และประเทศต่างๆ ในโลก</p> <p>๔. รู้และเข้าใจ ในระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ในโลก</p> <p>๕. รู้และเข้าใจความสัมพันธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของประเทศไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ในโลก</p> <p>๖. วิเคราะห์ความสำคัญของระบบเศรษฐกิจ และการเลือกจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลก</p>	<p>๑.๑ ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย</p> <p>๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>๒. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน</p> <p>๓. ความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ</p> <p>๔. ระบบเศรษฐกิจในโลก</p> <p>๕. ความสัมพันธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก</p> <p>๖. รูปแบบของระบบเศรษฐกิจ และวิธีการเลือกจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p> <p>๗.๑ กลไกราคากับระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน</p> <p>๗.๒ การแทรกแซงกลไกราคาของรัฐบาลในการส่งเสริม และแก้ไขระบบเศรษฐกิจ</p>		✓	✓	๔๐	✓ (๖)	✓ (๑๐)			

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความ ยาก/ง่าย			จำนวน (ชม.)	วิธีการเรียน				
			ยาก	ปาน กลาง	ง่าย		พบกลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงการ	อื่นๆ
เศรษฐศาสตร์ (ต่อ)	<p>๘. รู้และเข้าใจในเรื่องการเงิน การคลัง และการธนาคาร</p> <p>๙. เข้าใจในระบบของการธนาคาร</p> <p>๑๐. ตระหนักในความสำคัญของเงิน สถาบันการเงิน</p> <p>๑๑. วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจในเรื่องการเงิน การคลัง ของประเทศไทย และสังคมโลกได้</p> <p>๑๒. รู้และเข้าใจเรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>	<p>๘. ความหมาย ความสำคัญของเงิน ประเภท สถาบันการเงิน และสถาบันทางการเงิน</p> <p>๙. การธนาคาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบของธนาคาร - ประเภทของธนาคาร - บทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารกลาง) <p>๑๐. การคลัง รายได้ประชาชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของรัฐบาล และการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน - ภาษีกับการพัฒนาประเทศ - ดุลการค้า - ดุลการชำระเงิน <p>๑๑. ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศไทย ภูมิภาคต่างๆ และโลก</p> <p>๑๒.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน</p>	✓								สอนเสริม (๖)
					✓			✓(๑๘)			

กระบวนการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา
ชื่อรายวิชา สังคมศึกษา(สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	ระดับความ ยาก/ง่าย			จำนวน (ชม.)	วิธีการเรียน				
			ยาก	ปาน กลาง	ง่าย		พบกลุ่ม	ตนเอง	ทางไกล	โครงการ	อื่นๆ
การเมือง การ ปกครอง	<p>๑. รู้และเข้าใจ ระบอบการเมืองการปกครองต่างๆ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน</p> <p>๒. ตระหนักและเห็นคุณค่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๓. รู้และเข้าใจ ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยจากอดีต</p> <p>๔. รู้และเข้าใจผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองของโลก</p> <p>๕. ตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักธรรมาภิบาล และนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้</p>	<p>๑.การปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๒.๑ การปกครองระบอบเผด็จการ</p> <p>๒.๒ พัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยต่าง ๆ ในโลก</p> <p>๓. เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครอง ของประเทศไทย</p> <p>๔. เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครอง การปกครอง ของโลกที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย</p> <p>๕.๑ หลักธรรมาภิบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิติธรรม - คุณธรรม - ความโปร่งใส - ความคุ้มค่า - รับผิดชอบ - ความร่วมมือ <p>๕.๒ แนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล</p>		✓	✓	๒๐	✓(๖)	✓(๘)			สอนเสริม (๖)

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

ภูมิศาสตร์ (๓๐ ชม)

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
๑. ภูมิศาสตร์ กายภาพของ ประเทศไทยกับ ทวีปต่างๆ	๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปต่างๆ ๒. เปรียบเทียบสภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปต่างๆ ๓. มีทักษะการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญๆ	๑. โครงสร้างเนื้อหาการเรียนภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา และทวีปแอฟริกา กายภาพ ๒. การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๒.๑ แผนที่ ๒.๒ ลูกโลก ๒.๓ เว็บไซต์	พบกลุ่ม (๖ ชม.)	ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการ (O) ๑. ครูร่วมกับผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนภูมิศาสตร์กายภาพ ๒. ครูกับผู้เรียนแจงเนื้อหาเพื่อกำหนดวิธีการศึกษาความรู้ตามกรอบเนื้อหา ๓. และทำความเข้าใจกับเนื้อหาแต่ละส่วนร่วมกัน ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ (N) ๔. ครูแนะนำวิธีการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ๑) แผนที่ ๒) ลูกโลก ๓) เว็บไซต์ ๔. ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามใบงาน พร้อมกำหนดเวลาการนำเสนอผลการศึกษา การแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวทางการประเมินการเรียนรู้ ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ (I) ๕. ผู้เรียนเลือกเนื้อหาที่สนใจ และ	- ใบความรู้ที่ ๑ กรอบเนื้อหาเรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพ - ใบงานที่ ๒ แบบการวิเคราะห์เนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ - แผนที่โลก - ลูกโลก - Internet - ใบงานที่ ๓ แบบฟอร์มการ	- แบบประเมินผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการ เรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการ เรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล
				วางแผนการศึกษาหาความรู้ตามที่รับมอบหมาย (อาจเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มก็ได้)	จัดทำแผนการเรียนรู้ - ใบบางที่ ๓ แบบรายงานการศึกษา เรื่อง (ตามที่นักศึกษาเลือกและที่ครูมอบหมาย) - ใบบางที่ ๔-๑๒	

ใบความรู้ที่ ๑
กรอบเนื้อหา เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพ

เนื้อหา	จำนวนชั่วโมงเรียน
๑. สภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปเอเชียทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย ทวีปแอฟริกา ทวีปอเมริกา	
๒. สาเหตุและลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สำคัญๆรวมทั้ง การป้องกันอันตรายเมื่อเกิด - พายุชนิดต่างๆ - น้ำท่วม - แผ่นดินไหว - ภูเขาไฟระเบิด - ภาวะโลกร้อน ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ	
๓. วิธีใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ - แผนที่ - ลูกโลก - เว็บไซต์	
๔. วิธีป้องกันตนเองจากภัยธรรมชาติ	
๕. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
๖. การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดปัญหา และสภาพการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ใน สภาพปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต - ป่าไม้ - ภูเขา - แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล - ดิน - สัตว์ป่า สัตว์น้ำ - แร่ธาตุ - มลพิษทางอากาศ - ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ - การป้องกันการพังทลายของดิน - การพัฒนาดินให้อุดมสมบูรณ์ เช่น การปลูกป่า การปลูกหญ้าแฝก ฯลฯ	
๗. ความเข้มแข็งของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรณีตัวอย่าง)	

ตัวอย่างแบบประเมิน

รายการพฤติกรรม	ระดับคุณภาพการปฏิบัติ			
	๔	๓	๒	๑
๑. มีการปรึกษาและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน				
๒. มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและสมาชิกทำตามหน้าที่ทุกคน				
๓. มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน				
๔. มีการให้ความช่วยเหลือกัน				
๕. ให้คำแนะนำกลุ่มอื่นได้				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗-๒๐	๔ หมายถึง ดีมาก
๑๓-๑๖	๓ หมายถึง ดี
๙-๑๒	๒ หมายถึง พอใช้
๕-๘	๑ หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินผลงานกลุ่ม

รายการ	คุณภาพผลงาน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
๒. ผลงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา				
๓. ผลงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
๔. ผลงานแสดงถึงการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้				
๕. ผลงานเป็นระเบียบเรียบร้อย				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
ผลงานสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	๓	คะแนน
ผลงานสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นบางส่วน	ให้	๒	คะแนน
ผลงานไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗-๒๐	๔ หมายถึง ดีมาก
๑๓-๑๖	๓ หมายถึง ดี
๙-๑๒	๒ หมายถึง พอใช้
๕-๘	๑ หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
	๔	๓	๒	๑
๑. นำเสนอเนื้อหาของผลงานได้ถูกต้อง				
๒. การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
๓. มีความเหมาะสมกับเวลา				
๔. รูปแบบและองค์ประกอบการเขียนรายงานถูกต้อง				
๕. เนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติสมบูรณ์ ชัดเจน	ให้	๔	คะแนน
การปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องในจุดที่ไม่สำคัญ	ให้	๓	คะแนน
การปฏิบัติยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติไม่ได้เลย	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗-๒๐	๔ หมายถึง ดีมาก
๑๓-๑๖	๓ หมายถึง ดี
๙-๑๒	๒ หมายถึง พอใช้
๕-๘	๑ หมายถึง ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
	๔	๓	๒	๑
๑. มีการวางแผนก่อนการทำงาน				
๒. ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ				
๓. มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน				
๔. มีการให้ความช่วยเหลือเพื่อน				
๕. ให้คำแนะนำเพื่อนคนอื่นได้				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	๔	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	๓	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	๒	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย	ให้	๑	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗-๒๐	๔ หมายถึง ดีมาก
๑๓-๑๖	๓ หมายถึง ดี
๙-๑๒	๒ หมายถึง พอใช้
๕-๘	๑ หมายถึง ปรับปรุง

ใบงานที่ ๓
แบบฟอร์มการจัดทำแผนการเรียนรู้

เนื้อหา	รูปแบบการ เรียนรู้	ช่วงเวลาการเรียนรู้ (วัน/เดือน/ปี)	ผู้รับผิดชอบ
๑. สภาพภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทยกับทวีปเอเชียทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย ทวีปแอฟริกา ทวีปอเมริกา			
๒. สาเหตุและลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สำคัญๆ รวมทั้งการป้องกันอันตรายเมื่อเกิด - พายุชนิดต่างๆ - น้ำท่วม - แผ่นดินไหว - ภูเขาไฟระเบิด - ภาวะโลกร้อน ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ			
๓. วิธีใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ - แผนที่ - ลูกโลก - เว็บไซต์ - อื่นๆ			
๔. วิธีป้องกันตนเองจากภัยธรรมชาติ			
๕. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
๖. การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดปัญหาและสภาพการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ในสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต			

เนื้อหา	รูปแบบการ เรียนรู้	ช่วงเวลาการเรียนรู้ (วัน/เดือน/ปี)	ผู้รับผิดชอบ
- ป่าไม้ - ภูเขา			

เนื้อหา	รูปแบบการ เรียนรู้	ช่วงเวลาการเรียนรู้ (วัน/เดือน/ปี)	ผู้รับผิดชอบ
- แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล - ดิน - สัตว์ป่า สัตว์น้ำ - แร่ธาตุ - มลพิษทางอากาศ - ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ - การป้องกันการพังทลายของดิน - การพัฒนาดินให้อุดมสมบูรณ์ เช่น การปลูกป่า การปลูกหญ้าแฝก ฯลฯ			
๗. ความเข้มแข็งของภาคประชาชนใน การแก้ปัญหาการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (กรณีตัวอย่าง)			

ใบงานที่ ๔
เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย

คำชี้แจง   ให้นักศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพภูมิศาสตร์และสังคมของประเทศไทยลงในช่องว่างที่กำหนด

ที่ตั้ง

รูปร่าง

ขนาด

**แนว
พรมแดน**

เรื่อง ภูมิศาสตร์กายภาพประเทศไทย

คำชี้แจง   ให้นักศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพภูมิศาสตร์และสังคมของประเทศไทยลงในช่องว่างที่กำหนด

ที่ตั้ง

.....ที่ตั้งของประเทศไทยส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ จากที่ตั้งที่เป็นทางผ่านในการค้าระหว่างประเทศทางเรือมาตั้งแต่สมัยโบราณ และเปรียบเสมือนศูนย์กลางทางการคมนาคมขนส่งทางอากาศของภูมิภาคในปัจจุบัน และจากการที่มีที่ตั้งอยู่ในเขตละติจูดต่ำ - ละติจูดเขตรอบอุณหภูมิจึงทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย ปลูกพืชพรรณธรรมชาติได้หลายชนิด.....

รูปร่าง

.....รูปร่างของประเทศไทยที่มีส่วนยาวและแคบทางตอนใต้ ส่งผลให้การปกครองประเทศทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากมีพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางของประเทศค่อนข้างมาก รวมถึงเป็นอุปสรรคในการกระจายความเจริญระบบสาธารณูปโภคให้ทั่วถึงอีกด้วย.....

ขนาด

.....ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่มีขนาดปานกลาง ส่งผลดีให้มีพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ทั้งในด้านปริมาณและความหลากหลาย.....

แนวพรมแดน

.....แนวพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มักใช้แนวพรมแดนธรรมชาติเป็นเขตแดน ซึ่งก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยข้อเสียที่เห็นได้ชัดในปัจจุบัน คือ ทำให้มีการลักลอบเข้าประเทศ ลักลอบขนยาเสพติด สินค้าหนีภาษีเข้าประเทศ โดยใช้เส้นทางตามภูมิประเทศที่อ้อมเขาเป็นช่องทาง รวมถึงการสู้รบกันในประเทศเพื่อนบ้านและส่งผลกระทบมาสู่ชาวไทยที่อาศัยบริเวณชายแดนบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่ยังเป็น.....

ใบงานที่ ๕
เรื่อง ภูมิประเทศภาคเหนือ

คำชี้แจง นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคเหนือมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

---

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคเหนือได้แก่อะไรบ้าง

---

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคเหนือมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

---

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคเหนือ ในการดำเนินชีวิต

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ภูมิภาคภาคเหนือ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคเหนือมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคเหนือประกอบด้วย ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา
แพร่ น่าน และอุตรดิตถ์.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคเหนือได้แก่อะไรบ้าง

.....ภาคเหนือมีภูเขาที่สำคัญมากมาย เช่น ทิวเขาแดนลาว ถนนธงชัย ผิบน้ำ หลวงพระบาง ซึ่งเป็น
ต้นกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำปิง วัง ยม น่าน.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคเหนือมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภาคเหนือที่มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นทิวเขาและที่ราบระหว่างทิวเขา ที่มีแม่น้ำต่างๆ ไหลผ่าน
ประชากรจึงตั้งถิ่นฐานกันมากในบริเวณที่ราบระหว่างทิวเขา เนื่องจากสามารถเพาะปลูกได้กว้างขวาง การ
คมนาคมขนส่งตามลำน้ำสะดวกสบาย ส่วนบริเวณทิวเขาที่มีอากาศหนาว จะมีประชากรอาศัยอยู่น้อย
โดยมากจะเป็นชนกลุ่มน้อยต่างๆ เพาะปลูกพืชผัก ผลไม้ ไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวเป็นอาชีพสำคัญ.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคเหนือ ในการดำเนินชีวิต

.....ช่วยให้ทราบถึงสาเหตุของปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภาคเหนือ เช่น แผ่นดินไหว น้ำป่าไหลหลาก
ดินถล่ม และทราบว่าภาคเหนือมีภูมิประเทศที่สวยงามจากทิวเขา ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็น
แหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ.....

ใบงานที่ ๒
เรื่อง ภูมิประเทศภาคกลาง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคกลางมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคกลางได้แก่อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคกลางมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๔. ให้ตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคกลาง ในการดำเนินชีวิต

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ภูมิประเทศภาคกลาง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคกลางมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคกลางประกอบด้วย ๒๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์ นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นนทบุรี ปทุมธานี นครนายก กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคกลางได้แก่อะไรบ้าง

.....ภาคกลางมีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบจึงมีภูเขาไม่มาก ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ทิวเขาเพชรบูรณ์ ต่างจากแม่น้ำซึ่งภาคกลางมีแม่น้ำที่สำคัญหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง ป่าสัก.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคกลางมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดกว้างใหญ่ จึงเป็นบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่มากตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะบริเวณสองฝั่งของแม่น้ำต่างๆ ภาคกลางจึงเป็นแหล่งเศรษฐกิจของประเทศมีเกษตรกรรมสำคัญ ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวโพด อ้อย ผลไม้ต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการประมงทั้งจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และเลี้ยงในบ่อ กระจัง และเป็นเขตโรงงานอุตสาหกรรม ที่ตั้งของท่าเรือขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ปัจจุบันภาคกลางตอนล่างจึงเป็นบริเวณที่มีประชากรหนาแน่น และเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคกลางในการดำเนินชีวิต

.....เข้าใจสภาพสังคม เศรษฐกิจของภาคกลางที่มีทั้งอุตสาหกรรมที่เจริญก้าวหน้า และเขตเกษตรกรรมสำคัญ และทราบสาเหตุของภัยธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภาคกลาง เช่น อุทกภัย ดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก เพื่อการป้องกันอันตรายและบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้.....

ใบงานที่ ๗
เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันตก

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันตกมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันตกได้แก่อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันตกมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....
.....
.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันตก ในการดำเนินชีวิต

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ภูมิภาคภาคตะวันตก

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันตกมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคตะวันตกประกอบด้วย ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันตกได้แก่อะไรบ้าง

.....ภูเขาที่สำคัญในภาคตะวันตก ได้แก่ ทิวเขาถนนธงชัยกลาง ตะนาวศรี ภูเก็ต ซึ่งทำให้เกิดแม่น้ำบริเวณหุบเขาเหล่านี้ เช่น แม่น้ำแควน้อย (ไทรโยค) แควใหญ่ (ศรีสวัสดิ์)

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันตกมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภาคตะวันตกมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับภาคเหนือ แต่บริเวณทิวเขาต่างๆ อากาศไม่หนาวเย็นเท่าและเป็นเขตอันฝน เพาะปลูกพืชได้น้อย มีประชากรอาศัยอยู่ค่อนข้างเบาบาง ทางตอนล่างของภาคมีภูมิประเทศแบบชายฝั่งติดต่อกับอ่าวไทย มีหาดเลนและหาดทราย รวมถึงเกาะใกล้ชายฝั่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันตก ในการดำเนินชีวิต

.....เข้าใจปัจจัยทางภูมิประเทศที่มีต่อลักษณะภูมิอากาศของเขตอันฝน..... ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของบริเวณภูเขาว่ามีแร่ธาตุหลากหลาย รวมถึงเข้าใจสาเหตุของปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ เช่น แผ่นดินไหว ที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในด้านต่างๆ

ใบงานที่ ๘
เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันออกเฉียงมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงได้แก่อะไรบ้าง

.....
.....
.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันออกเฉียงมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างไร

.....
.....
.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียง ในการดำเนินชีวิต

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันออก

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันออกมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคตะวันออกประกอบด้วย ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันออกได้แก่อะไรบ้าง

.....ภูเขาที่สำคัญในภาคตะวันออก ได้แก่ ทิวเขาพนมดงรัก บรรทัด ลั่นก่าแพง จันทบุรี ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายสั้นๆ เช่น แม่น้ำบางปะกง ระยอง ประแส เวฬุ และตราด.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันออกมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภูมิประเทศเด่นของภาคตะวันออก คือ ที่ราบชายฝั่งและเกาะ ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ นอกจากนี้ภาคตะวันออกยังเป็นแหล่งของอัญมณีจำพวกพลอย บริเวณภูเขาไฟเก่าในจังหวัดจันทบุรี ตราด ซึ่งลักษณะทั้งสองประการเป็นที่มาของรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ของภาค.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออก ในการดำเนินชีวิต

.....เข้าใจความสำคัญและประโยชน์ของที่ตั้ง โดยภาคตะวันออกเจริญก้าวหน้าจากการมีที่ตั้งเหมาะสมในการเป็นเมืองท่า และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่อยู่ใกล้เมืองหลวง.....

ใบงาน ๘
เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย ๑๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองบัวลำภู อุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ภาพลันธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่อะไรบ้าง

.....ภูเขาที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ทิวเขาพนมดงรัก ภูพาน เพชรบูรณ์ ดงพญาเย็น ส่วนแม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขง ชี มูล.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภูมิประเทศหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง ที่มีโครงสร้างของดินร่วนปนทราย ทำให้ถึงแม้จะมีปริมาณน้ำฝนต่อปีมาก แต่เพาะปลูกไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของประชากรในภาคนี้ คือ การเกษตร โดยเฉพาะการปลูกข้าวบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ พืชอื่นๆ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง และการประมงตามแหล่งน้ำธรรมชาติต่างๆ และเนื่องจากการประกอบอาชีพไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ประชากรภาคนี้จึงมักอพยพไปหางานทำตามเมืองใหญ่ต่างๆ.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการดำเนินชีวิต

.....การแก้ปัญหาด้านเกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ทางการเกษตร เช่น การชลประทาน การบำรุงดิน การเลือกพืชพันธุ์ใหม่มาทดลองเพาะปลูก เช่น ยางพารา เงาะ ในปัจจุบัน เป็นแบบอย่างของการปรับแก้ปัญหาด้านธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสาเหตุเป็นหลัก ประกอบกับการคิดนอกกรอบ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์ธรรมชาติในท้องถิ่นของตนได้.....

ใบงานที่ ๑๐
เรื่อง ภูมิประเทศภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคใต้มีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

---

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคใต้ได้แก่อะไรบ้าง

---

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคใต้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

---

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ ในการดำเนินชีวิต

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิประเทศภาคใต้

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

๑. ภาคใต้มีทั้งหมดกี่จังหวัด อะไรบ้าง

.....ภาคใต้ประกอบด้วย ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล.....

๒. ภูเขาและแม่น้ำที่สำคัญในภาคใต้ได้แก่อะไรบ้าง

.....ภูเขาที่สำคัญในภาคใต้ ได้แก่ ทิวเขาตะนาวศรี ภูเก็ต นครศรีธรรมราช สันกาลาคีรี ที่เป็นต้นน้ำของแม่น้ำสายสั้นๆ ได้แก่ แม่น้ำตาปี ปัตตานี โก-ลก.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศในภาคใต้มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชากรอย่างไร

.....ภาคใต้มีพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการตั้งถิ่นฐานค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ เนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรที่มีทิวเขาเป็นแกนกลาง ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งอ่าวไทยที่มีที่ราบกว้าง ในขณะที่ชายฝั่งทะเลอันดามันมีที่ราบแคบ แต่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของประชากรมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีการเพาะปลูกพืชจำพวกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ต่างๆ มีการประมงบริเวณชายฝั่งและในทะเล นอกจากนี้ยังมีรายได้จากการท่องเที่ยว เนื่องจากมีหาดทราย เกาะใกล้ชายฝั่งที่มีทัศนียภาพสวยงาม.....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ ในการดำเนินชีวิต

.....การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น การทำการประมงเป็นอาชีพสำคัญ เพราะมีอาณาเขตติดต่อกับทะเลมาก การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล เพราะมีระบบนิเวศทางทะเลที่สวยงาม การเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมกับลมฟ้าอากาศ ทำให้ประชากรในภาคใต้ส่วนใหญ่พึ่งพาตนเองได้ และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของเราได้.....

ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง ภูมิอากาศประเทศไทย

คำชี้แจง ให้ดูภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวไทยต่อไปนี้ แล้ววิเคราะห์ถึงอิทธิพลของ
ลักษณะภูมิอากาศอย่างไร

การแต่งกายทางภาคเหนือ

การทำสวนยางทางภาคใต้

A series of horizontal dashed lines provided for student answers.

เฉลย

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ภูมิอากาศประเทศไทย

คำชี้แจง ให้ดูภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของชาวไทยต่อไปแล้ววิเคราะห์ถึงอิทธิพลของลักษณะ ภูมิอากาศ

การทำสวนยางภาคใต้

..... ประชากรในภาคเหนือ โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่บนที่สูง มีวัฒนธรรมการแต่งกายคล้ายคลึงกัน คือ แต่งกายมิดชิด ใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว หรือกระโปรงยาว เนื่องจากภาคเหนือมีอากาศหนาวเย็น กว่าภาคอื่นๆ โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว จากปัจจัยที่ตั้งตามละติจูด ความสูงของพื้นที่ และที่สำคัญ คือ อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่

..... การปลูกพืชสวน เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ต่างๆ เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักของประชากรในภาคใต้ เนื่องจากภาคใต้มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีมากที่สุดในประเทศ ด้วยปัจจัยที่ตั้งของภาค ลักษณะพื้นที่ที่เป็นคาบสมุทรมีทะเลขนาบ และอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ภาคใต้มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี

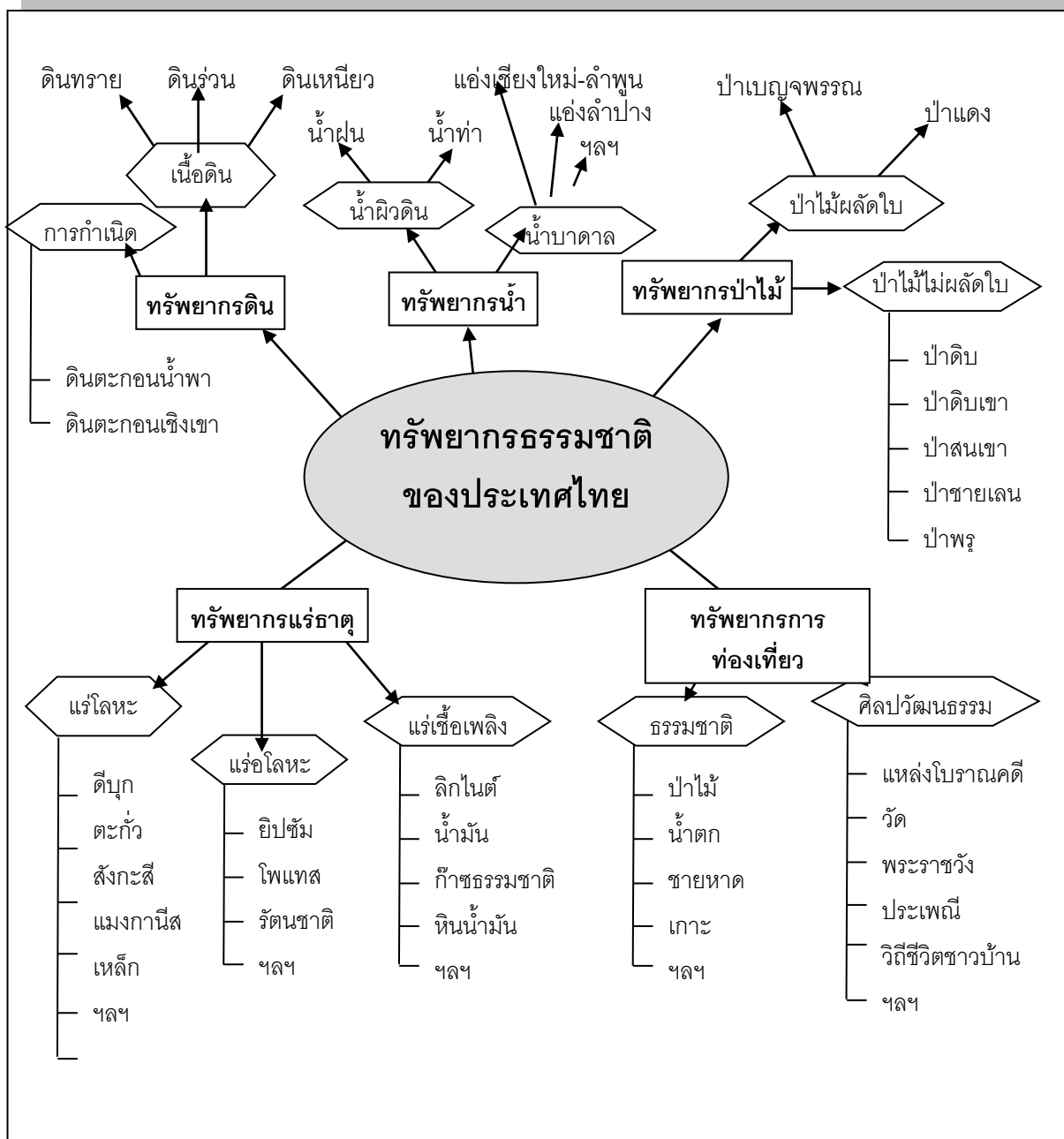
(การพิจารณาคำตอบ โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครู)

ใบงานที่ ๑๒
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้ศึกษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย และสรุปลักษณะทรัพยากรธรรมชาติเป็นแผนผัง
โดยใช้ข้อมูลด้านล่างของฟอร์มนี้

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติประเทศไทย

คำชี้แจง ให้ศึกษาทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย และสรุปลักษณะทรัพยากรธรรมชาติเป็นแผนผัง โดยใช้ข้อมูลด้านล่างของฟอร์มนี้

**แผนการจัดการเรียนรู้ สาระการพัฒนาสังคม
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต**

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบ การเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
๒. ปฏิสัมพันธ์ทางภูมิศาสตร์	<p>๑. มีความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นในโลก</p> <p>๒. รู้วิธีป้องกันตนเองให้ปลอดภัยเมื่อเกิดภัยจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ</p>	<p>๑. สาเหตุและลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สำคัญๆรวมทั้งการป้องกันอันตรายเมื่อเกิด</p> <ul style="list-style-type: none"> - พายุชนิดต่างๆ - น้ำท่วม - แผ่นดินไหว - ภูเขาไฟระเบิด - ภาวะโลกร้อน <p>ปรากฏการณ์เรือนกระจก</p> <ul style="list-style-type: none"> - อื่นๆ <p>๒. วิธีป้องกันตนเองจากภัยธรรมชาติ</p>	ตนเอง (๑๐ ชม.)	<p>ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการ (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูร่วมกับผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาการสาเหตุ ลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สำคัญรวมทั้งการป้องกันอันตราย ๒. ครูและผู้เรียนร่วมกันศึกษากรอบเนื้อหา และกำหนดเนื้อหาที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง และพบกลุ่ม <p>ขั้นที่ ๒ ขั้นการแสวงหาความรู้ (N)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ผู้เรียนวางแผนการศึกษาค้นคว้าความรู้ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย (อาจเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม) ๒. ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงเป็นรายงานตาม ใบงานที่ ๔ ๓. วางแผนการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่มอื่น ในเวลาไม่เกิน ๑ ชั่วโมง <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ (I)</p> <p>ผู้เรียน/กลุ่มผู้เรียนเตรียมสื่อ/วิธีการ นำเสนอความรู้ไปศึกษาค้นคว้า นำเสนอในรูปแบบรายงาน การจัดอภิปราย การจัดนิทรรศการ การจัด Shopping Idia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - ใบงานที่ ๑๓ - หนังสือเรียน - อินเทอร์เน็ต 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบ การเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
				<p>ชั้นที่ ๔ การประเมินผล (E)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมความรู้จากการค้นคว้า และจากใบงานที่มอบหมาย ๒. ผู้เรียนบันทึกการเรียนรู้ของตนเอง ๓. รวบรวมเป็นแฟ้มสะสมผลงานนำเสนอครู ๔. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ตามหัวเรื่องตามกรอบเนื้อหาอีกครั้ง 		

ใบงานที่ ๑๓
เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

คือ.....
.....
.....

๒. พายุ

คือ.....
.....

๒.๑ พายุ มีกี่ประเภท อะไรบ้าง จงอธิบาย

.....
.....
.....

๒.๒ จงบอกแนวทางการป้องกันอันตรายจากพายุ

.....
.....
.....

๓. จงบอกสาเหตุของการเกิดอุทกภัย

.....
.....
.....

๔. จงบอกแนวทางการป้องกันน้ำท่วม

.....
.....
.....

๕. แผ่นดินไหวเกิดจาก.....

.....
.....

๖. จงบอกแนวทางการปฏิบัติป้องกันตัวเองจากการเกิดแผ่นดินไหว

.....
.....
.....
.....

๗. ปรากฏการณ์เรือนกระจกหมายถึง.....

.....

๘. สาเหตุสำคัญของการเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจกมาจากการเพิ่มขึ้นของก๊าซชนิดใด

.....

.....

๙. ภาวะโลกร้อน หมายถึง.....

.....

๑๐. ให้นักศึกษาวิธีลดภาวะโลกร้อน อย่างน้อย ๕ ข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา สังคมศึกษา (สศ ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
๓. การรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	<p>๑. สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและวิกฤตสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์</p> <p>๒. มีความรู้ความเข้าใจในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน</p>	<p>๑. ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒. การวิเคราะห์สาเหตุการเกิดปัญหาและสภาพการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ในสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป่าไม้ - ภูเขา - แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล - ดิน - สัตว์ป่า สัตว์น้ำ - แร่ธาตุ - มลพิษทางอากาศ - ปรากฏการณ์เรือนกระจก - อื่นๆ - การป้องกันการพังทลายของดิน - การพัฒนาดินให้อุดมสมบูรณ์ เช่น การปลูกป่า 	ตนเอง (๖ ชม.)	<p>ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการ (O)</p> <p>๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในประเทศและในโลก ในประเด็นต่อไปนี้</p> <p>๑.๑ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง</p> <p>๑.๒ สาเหตุจากอะไร</p> <p>๑.๓ แนวทางป้องกันหรือแก้ไขในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม ได้อย่างไร</p> <p>ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ (N)</p> <p>๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปประเด็นปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจัดสรรแต่ละประเด็นให้ผู้เรียนที่สนใจไปศึกษาค้นคว้าจัดทำเป็นรายงาน (อาจเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล)</p> <p>๒. ให้แต่ละกลุ่ม/บุคคล เขียนกรอบเนื้อหาที่จะศึกษาตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย พร้อมกำหนด</p>	<p>- ใบงานที่ ๑๔-๑๖</p> <p>- หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>- internet</p> <p>- รายการ TV (สารคดี)</p> <p>- แบบเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้</p>	- แบบประเมินผลงาน

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
		<ul style="list-style-type: none"> - การปลูกหญ้าแฝก ฯลฯ ๖. ความเข้มแข็งของภาคประชาชนในการแก้ปัญหาการทำลายทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 	<p style="text-align: center;">โครงการ (๙)</p>	<p>๓. รูปแบบการศึกษา ช่วงเวลาการศึกษา และแหล่งการเรียนรู้</p> <p>๔. แต่ละกลุ่ม/คน ไปศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อแลกเปลี่ยนกลุ่มที่เรียน</p> <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ (I)</p> <p>๑. ผู้เรียนนำเสนอผลการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รายงานในชั้นเรียน การทำเอกสารเผยแพร่ การจัดนิทรรศการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ</p> <p>๒. ผู้เรียนบันทึกการเรียนรู้ของตนเอง ครูตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา และเสริมความรู้</p> <p>๓. ครูให้ผู้เรียนร่วมกันจัดทำโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>กลุ่มละ ๑ โครงการ (เช่น การลดขยะในบ้าน อาสาสมัครเผยแพร่ความรู้ การทำฝายกั้นน้ำ ฯลฯ)</p> <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินและทบทวน (E)</p> <p>ครูตรวจผลงานตามเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - ใบงานที่ ๑๕-๑๖ - หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - internet - แฟ้มสะสมงาน - ตัวอย่างโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรม

๔. แนวทางป้องกัน หรือแก้ไข

๔.๑ ระดับบุคคล /ครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔.๒ ระดับชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๕
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. สถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในโลก มีอะไรบ้าง ให้เลือกมานำเสนอ ๓ สถานการณ์ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. สาเหตุของการเกิดปัญหา คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางป้องกัน หรือแก้ไข
๓.๑ ระดับบุคคล /ครอบครัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ระดับชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๓ ระดับชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๖
เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ให้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ดำเนินการ
โดยชุมชน ตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. กิจกรรม/โครงการที่ชุมชนร่วมกันป้องกัน หรือแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชื่ออะไร
ทำที่ไหน

.....

.....

๒. มีการดำเนินงาน ทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ผลที่เกิดขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชา สังคมศึกษา (สศ ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

ประวัติศาสตร์ (๓๐ ชม)

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผล ประเมินผล
๔. ช่วงเวลา ทาง ประวัติศาสตร์	๑. อธิบายเหตุการณ์สำคัญ ทางประวัติศาสตร์ของ ประเทศต่างๆ ในโลกได้	๑. การแบ่งช่วงเวลา และ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	ตนเอง (๑๐ ชม.)	ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหาความต้องการ (O) ๑. ครูบรรยายทบทวนความรู้เกี่ยวกับการแบ่งช่วงเวลา และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยอาจมี วีซีดี / ภาพยนตร์ ประกอบ เช่น เรื่องสมเด็จพระนเรศวร ๒. ครูและผู้เรียนร่วมสร้างความเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ก่อน-หลัง ๓. ครูทบทวนและวางแผนการเรียนรู้ เรื่องการแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ (N) ๔. ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ๕. ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ ๕-๗ คน ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ๑) ประวัติศาสตร์สากล สมัยโบราณ สมัยกลาง สมัยใหม่ สมัยปัจจุบัน	- VCD/DVD/ ภาพยนตร์ เรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์ - ใบความรู้เรื่องการ แบ่งช่วงเวลา - ใบความรู้ แบ่งช่วงเวลาทาง ประวัติศาสตร์	- แบบประเมินผล งาน - แบบประเมิน พฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผล ประเมินผล
				<p>๒) ประวัติศาสตร์ไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมัยโบราณ/สมัยก่อนสุโขทัย - สมัยสุโขทัย - สมัยอยุธยา - สมัยธนบุรี - สมัยรัตนโกสินทร์ <p>และสรุปสาระสำคัญเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน</p> <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ (I)</p> <ul style="list-style-type: none"> ๖. ผู้เรียนส่งผู้แทนเสนอสาระสำคัญที่ได้รับจากการศึกษาใบความรู้ที่ครูให้ ๗. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญที่ได้รับจากการที่ผู้แทนแต่ละกลุ่มเสนอความรู้ <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินผลและทบทวน (E)</p> <p>การประเมินผลการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๘. สังเกตการมีส่วนร่วม การตอบสนองความต้องการ การแสดงความคิดเห็น ๙. ตรวจสอบสรุปสาระสำคัญจากการรายงานกลุ่มของผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ ๑๗ <p>แบบสรุปสาระสำคัญเรื่องประวัติศาสตร์สากล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ ๑๘ แบบสรุปสาระสำคัญเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย 	

ใบความรู้

เรื่อง การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์

การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์

การนับเวลาเป็นศักราชจะมีประโยชน์เพื่อให้ทราบเรื่องราวในประวัติศาสตร์ แต่ในบางครั้งเราอาจจะนำเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมาระบุเป็นการแบ่งช่วงเวลาได้เช่นเดียวกัน ซึ่งการแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์จะสามารถแบ่งได้ ๒ ลักษณะ คือ ตามระบบสากล และตามแบบไทย

การแบ่งช่วงเวลาตามแบบสากล

๑. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นสมัยที่มนุษย์ยังไม่มี การประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้นใช้บันทึกเรื่องราวต่างๆ จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์ตีความจากหลักฐานที่มีการค้นพบ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ โครงกระดูก งานศิลปะต่างๆ โดยรวมจะเห็นว่าในช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์นี้ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มักทำด้วยหิน และโลหะ จึงเรียกว่า ยุคหิน และยุคโลหะ

ตารางแสดงการแบ่งยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในระบบสากล

ชื่อยุค	ชื่อยุคแบ่งตามเครื่องมือเครื่องใช้	ช่วงระยะเวลาโดยประมาณ	ลักษณะการดำรงชีวิต
ยุคหิน	ยุคหินเก่า	๑,๗๐๐,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ปีก่อนปัจจุบัน	มีการล่าสัตว์เป็นอาหาร อาศัยอยู่ในถ้ำใช้เครื่องมือหินแบบหยาบๆ รู้จักเขียนภาพตามผนังถ้ำ
	ยุคหินกลาง	๑๐,๐๐๐-๕,๐๐๐ ปีก่อนปัจจุบัน	มีการดำรงชีวิตเหมือนยุคหินเก่า รู้จักทำเครื่องมือหินให้มีความปราณียิ่งขึ้น รู้จักทำเครื่องปั้นดินเผาให้มีผิวเรียบ
	ยุคหินใหม่	๕,๐๐๐-๒,๐๐๐ ปีก่อนปัจจุบัน	เริ่มรู้จักการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ตั้งหลักแหล่งที่ถาวร รู้จักทำเครื่องมือหินขัด เครื่องปั้นดินเผา และเครื่องประดับ
ยุคโลหะ	ยุคสำริด (ทองแดงผสมดีบุก)	๓,๕๐๐-๒,๕๐๐ ปีก่อนปัจจุบัน	อาศัยอยู่เป็นชุมชน ดำรงชีวิตด้วยการเพาะปลูก เช่น ปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น รู้จักทำเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องประดับด้วยสำริด
	ยุคเหล็ก	๒,๕๐๐-๑,๕๐๐ ปีก่อนปัจจุบัน	มีการติดต่อค้าขายกับดินแดนอื่น เครื่องมือเครื่องใช้ทำด้วยเหล็ก

๒. สมัยประวัติศาสตร์ เริ่มต้นเมื่อมนุษย์เริ่มรู้จักคิดประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้น เพื่อใช้บันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรม จึงทำให้รับรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น การบันทึกในระยะแรกจะปรากฏอยู่ในกระดุกไม้ไผ่ แผ่นหิน ใบลาน เป็นต้น สมัยประวัติศาสตร์นิยมแบ่งเป็นช่วงเวลาต่างๆ ดังนี้

- ๑) **ประวัติศาสตร์สมัยโบราณ** แต่ละประเทศจะเริ่มไม่พร้อมกัน ในสมัยประวัติศาสตร์สากลเริ่มตั้งแต่อารยธรรมเมโสโปเตเมีย อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไนล์ อารยธรรมกรีก-โรมันและสิ้นสุดใน ค.ศ. ๔๗๖ เมื่อกรุงโรมแตก
- ๒) **ประวัติศาสตร์สมัยกลาง** เริ่มภายหลังจากที่กรุงโรมแตกใน ค.ศ. ๔๗๖ จนกระทั่ง ค.ศ. ๑๔๕๓ เมื่อพวกที่นับถือศาสนาอิสลามตีกรุงคอนสแตนติโนเปิลของโรมันตะวันออกแตกจนกระทั่งสิ้น สหัสวรรษโลกครั้งที่ ๒
- ๓) **ประวัติศาสตร์สมัยใหม่** เริ่มหลังจากที่กรุงคอนสแตนติโนเปิลแตกจนกระทั่งสิ้นสุดสหัสวรรษโลก ครั้งที่ ๒
- ๔) **ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย** เริ่มภายหลังจากสิ้นสุดสหัสวรรษโลกครั้งที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน

การแบ่งยุคสมัยดังกล่าว นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทำให้เข้าใจช่วงเวลาต่างๆ ได้ง่าย เพราะไม่ได้มีการกล่าวถึง ศักราช แต่ในประวัติศาสตร์ไทยไม่ค่อยนิยมใช้ มักจะใช้อาณาจักรหรือราชธานีเป็นตัวกำหนดแทน

การแบ่งช่วงเวลาตามแบบไทย

การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ไทย จะมีความสอดคล้องและความแตกต่างจากแบบสากล กล่าวคือในส่วนที่สอดคล้อง คือ ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์จะมีการแบ่งยุคหินและยุคโลหะ แต่ในความแตกต่าง เมื่อมาถึงสมัยประวัติศาสตร์ จะจัดแบ่งตามความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ดังรูปแบบต่อไปนี้

๑. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เป็นช่วงที่ยังไม่มีการใช้ตัวอักษรในการบันทึกเรื่องราวต่างๆ จะอาศัยหลักฐานที่มีการขุดค้นพบเพื่อการวิเคราะห์ตีความ เช่น โครงกระดูก เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งการดำรงชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในประเทศไทยออกเป็นดังนี้

๑) ยุคหิน เป็นยุคสมัยเริ่มแรกที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ไม่มีที่อยู่อาศัยแน่นอน เคลื่อนย้ายไปเรื่อยๆ อาศัยเครื่องมือหินกะเทาะเพื่อการล่าสัตว์ และป้องกันตัว ซึ่งในยุคหินนี้จะสามารถแบ่งเป็น ๓ ยุค ดังนี้

- ยุคหินเก่า

จะเป็นพวกแร้วร้อน อาศัยตามถ้ำ ใช้เครื่องมือหินกรวดกะเทาะด้านเดียวที่ไม่มีความประณีต เช่น ขวานหินกำปั้น หลักฐานที่พบในประเทศไทย ได้แก่ บริเวณบ้านแม่ทะ และบ้านดอกลม จ. ลำปาง รวมถึงที่บ้านเก่า ต. จระเข้เผือก อ. เมือง จ.กาญจนบุรี

- ยุคหินกลาง จะเริ่มมีพัฒนาการที่ดีขึ้นโดยเครื่องมือหินจะมีความประณีตยังอาศัยอยู่ในถ้ำ และนำเอาวัสดุธรรมชาติมาดัดแปลงเป็นอุปกรณ์ในการดำรงชีวิต ซึ่งพบได้จากเครื่องประดับเครื่องปั้นดินเผา หลักฐานที่พบในประเทศไทย ได้แก่ บริเวณถ้ำผี จ.แม่ฮ่องสอน

- ยุคหินใหม่

มนุษย์ในยุคนี้จะเริ่มรู้จักการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และตั้งหลักแหล่งที่อยู่อาศัย มีการสร้างเครื่องมือ ที่เรียกว่า ขวานหินขัด หรือขวานผ่า รวมทั้งการสร้างภาชนะเครื่องปั้นดินเผา และการนำกระดูกสัตว์มาประยุกต์ดัดแปลงเป็นเครื่องมือ สอยต่างๆ หลักฐานที่พบในประเทศไทย ได้แก่ บริเวณบ้านโนนกทา ต.บ้านนา ต. อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น และที่ถ้ำผาแต้ม อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี

๒) ยุคโลหะ เป็นยุคที่มนุษย์รู้จักใช้แร่ธาตุมาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ๒ ยุคย่อย ได้แก่

- ยุคสำริด โดยมนุษย์ในยุคนี้มีพัฒนาการความคิดในการประดิษฐ์เครื่องมือต่างๆ โดยเอาสำริด คือ แร่ทองแดงผสมกับดีบุก มาหล่อหลอมเป็นอุปกรณ์ต่างๆ ใช้ในการดำรงชีวิต รวมถึงมีการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องปั้นดินเผาที่มีลวดลายสวยงามเป็นเอกลักษณ์เด่นหลักฐานที่พบในประเทศไทย ได้แก่ บ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี

- ยุคโลหะ มนุษย์ในยุคนี้จะเป็นชุมชนเกษตรที่มีการขยายตัวใหญ่ขึ้น มีการติดต่อกับชุมชนอื่นๆ เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สำหรับเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ จะนำเอาแร่เหล็กมาหลอมสร้างเป็นอุปกรณ์ เนื่องจากจะมีความทนแข็งแรงมากกว่า รวมถึงรู้จักการสร้างพิธีกรรมโดยอาศัยภาชนะดินเผาต่างๆ ตกแต่งให้เกิดความสวยงาม หลักฐานที่พบในประเทศไทย ได้แก่ บ้านดอกลตาเพชร อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี รวมถึงหมู่บ้านใหม่ชัยมงคล จ. นครสวรรค์

๒. สมัยประวัติศาสตร์ไทย การเข้าสู่ช่วงเวลาสมัยประวัติศาสตร์ไทย นักวิชาการได้กำหนดจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เก่าแก่ที่สุดที่พบในเมืองไทย คือ ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พ.ศ. ๑๘๒๖

สำหรับการแบ่งยุคสมัยของไทย นิยมแบ่งตามราชอาณาจักรหรือราชธานี คือ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และรัตนโกสินทร์ หรือแบ่งตามลักษณะทางการเมืองการปกครองเป็นสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช สมัยประชาธิปไตยเป็นต้น กล่าวโดยสรุป การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ไทย สามารถจัดแบ่งอย่างกว้างๆ ได้เป็น ๒ ช่วง ดังนี้

๑) สมัยก่อนประวัติศาสตร์ไทย เป็นสมัยที่มนุษย์ยังไม่มี การคิดตั้งอักษรขึ้นใช้สำหรับบันทึกเรื่องราวต่างๆ การศึกษาทางประวัติศาสตร์ จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์และตีความจากหลักฐาน ชั้นต้นที่ได้จากการค้นพบตามท้องที่ต่างๆ ในประเทศไทย เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทำด้วยหิน โลหะสำริด เหล็ก เครื่องประดับ ภาชนะดินเผา โครงกระดูก ภาพเขียนสี ตามผนังถ้ำ เป็นต้น โดยแบ่งเป็นยุคสมัยต่างๆ ตามพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้

๒) สมัยประวัติศาสตร์ไทย เป็นช่วงเวลาที่มีมนุษย์ได้มีการประดิษฐ์คิดค้นตัวอักษรขึ้นใช้แล้ว นักวิชาการจึงอาศัยหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรเช่น จารึก จดหมายเหตุบันทึกการเดินทาง พงศาวดาร เป็นต้น และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นโบราณสถาน เช่น เจดีย์ปราสาทหิน วัด เป็นต้น และโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เงินเหรียญ เครื่องมือเครื่องใช้รวมทั้งงานศิลปะต่างๆ เป็นต้น มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ตีความ เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาในอดีตให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ใบความรู้ เรื่อง การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์

การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณารูปแบบและลักษณะของหลักฐานที่เป็นรายลักษณะอักษร สามารถแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ได้ดังนี้

๑. ประวัติศาสตร์สากล

เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์รู้จักประดิษฐ์ตัวอักษรและบันทึกไว้บนวัสดุต่างๆ เช่น แผ่นพับ แผ่นดินเหนียว แผ่นฝัง ประวัติศาสตร์สากล แบ่งออกเป็นยุคสมัยต่างๆ ดังนี้

- ๑) สมัยโบราณ มนุษย์เลิกใช้ชีวิตแบบเร่ร่อน มาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่รวมกัน สร้างระเบียบในการอยู่ร่วมกัน จนเป็นสังคมที่มีความซับซ้อน อารยธรรมในสมัยโบราณ คือ เมโสโปเตเมีย อารยธรรมอียิปต์ อารยธรรมอินเดีย อารยธรรมจีน ไปจนถึงจักรวรรดิโรมัน
- ๒) สมัยกลาง เมื่อจักรวรรดิโรมันล่มสลาย โดยการรุกรานจากพวกเตอร์ก ศิลปะวิทยาการต่างๆ จึงหยุดชะงัก ยุคนี้จึงเรียกว่า “ยุคมืด”
- ๓) สมัยใหม่ หรือ ยุคฟื้นฟู ศิลปะวิทยาการ ยุคนี้เป็นรากฐานของความงดงาม เจริญทุกด้าน ในยุคต่อมา ช่วงเวลานี้เริ่มตั้งแต่ ออกสำรวจดินแดน ไปจนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๑
- ๔) สมัยปัจจุบัน ช่วงเวลาตั้งแต่ สงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดจนถึงปัจจุบัน

๒. ประวัติศาสตร์ไทย

ประวัติศาสตร์ไทยแบ่งได้ดังนี้

- ๑) สมัยโบราณ หรือสมัยก่อนสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๑๘๐ - พ.ศ. ๑๗๙๒
- ๒) สมัยสุโขทัย ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๗๙๒ - พ.ศ. ๒๐๐๖
- ๓) สมัยอยุธยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๐๐๖ - พ.ศ. ๒๓๑๐
- ๔) สมัยธนบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๑๐ - พ.ศ. ๒๓๒๕
- ๕) สมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๒๕ - ปัจจุบัน

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สศ ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผล ประเมินผล
๕. โลกกว้าง ทาง ประวัติศาสตร์	๑. วิเคราะห์ และ เปรียบเทียบเหตุการณ์ สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ของแต่ละ ประเทศในโลก ที่มี ผลกระทบต่อความ เปลี่ยนแปลงของ ประเทศต่างๆ ในโลก ๒. วิเคราะห์เหตุการณ์ โลกปัจจุบัน และ คาดคะเนเหตุการณ์ที่ อาจจะเกิดขึ้นกับ ประเทศต่างๆใน อนาคตได้	๑. แหล่งอารยธรรมโลก - จีน - อินเดีย - อียิปต์ - เมโสโปเตเมีย - กรีก - โรมัน ๒. ประวัติชาติไทย - ธนบุรี - รัตนโกสินทร์ - ลักษณะการ เปลี่ยนแปลงการ ปกครอง ๓. บุคคลสำคัญของไทย และของโลกในด้าน ประวัติศาสตร์ ๔. เหตุการณ์ปัจจุบันที่ มีผลต่อเนื่องมาจาก ประวัติศาสตร์ไทย และประเทศต่างๆ ใน โลกที่ส่งผลถึงอนาคต	พบกลุ่ม (๖ ชม.) ตนเอง (๑๔ ชม.)	ขั้นที่ ๑ การกำหนดสภาพปัญหาความต้องการ (O) ๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันเสวนาเรื่องอารย ธรรมโลก/เหตุการณ์ และบุคคลสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ ๒. ครูบรรยายสรุปแหล่งอารยธรรมโลก เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ที่ได้จากการ เสวนา พร้อมทั้งเชื่อมโยงเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ของไทยกับนานาชาติ ๓. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเนื้อหา และ วิธีการเรียนในแต่ละหัวข้อ ๔. ยกกรณีตัวอย่างเหตุการณ์ปัจจุบัน-อดีต ให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และยกผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ (N) ๕. ครูชี้แนะแนวทางการเรียนในการสืบค้นหา ข้อมูล ๑) หนังสือพิมพ์ / วารสาร ๒) อินเทอร์เน็ต ๓) ห้องสมุด ๔) พิพิธภัณฑ์ ๖. ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่มโดยให้แต่	- หนังสือเรียน - ใบงาน - CD / VCD ภาพยนตร์ เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ - อินเทอร์เน็ต - หนังสือพิมพ์ - วารสาร	- แบบประเมินผล งาน - แบบประเมิน พฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผล ประเมินผล
				<p>ละกลุ่มไปศึกษาค้นคว้าและจัดทำรายงานพร้อมก็นำเสนอรายงานในหัวข้อต่อไปนี้</p> <p>๑) แหล่งอารยธรรมโลก</p> <p>๒) ประวัติศาสตร์ชาติไทย</p> <p>๓) บุคคลสำคัญของไทย และของโลกในด้านประวัติศาสตร์</p> <p>๔) เหตุการณ์สำคัญที่มีผลต่อเนื่องจากประวัติศาสตร์ไทยและประเทศต่างๆในโลกที่ส่งผลถึงอนาคต</p> <p>๗. ครูกับผู้เรียนร่วมกันกำหนดเวลาการนำเสนอรายงาน</p> <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ (I)</p> <p>๘. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มและจับฉลากหัวข้อเรื่องที่ทำรายงาน และวางแผนการศึกษาหาข้อมูล แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ของสมาชิกภายในกลุ่ม</p> <p>๙. ผู้เรียนเสนอรายงานตามหัวข้อที่ได้ไปศึกษาค้นคว้าตามเวลาที่กำหนด</p> <p>๑๐. ผู้เรียนสรุปสาระสำคัญของรายงานในกลุ่มที่ตัวเองไม่ได้เป็นผู้รายงาน (ผู้เรียน ๑ คน จะต้องมีใบสรุปสาระของแต่ละกลุ่ม)</p> <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินผลและทบทวน (E)</p> <p>๑๑. ครูนำรายงานของแต่ละกลุ่มมาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา</p> <p>๑๒. ครูตรวจใบสรุปสาระความรู้ที่ได้รับจากการรายงานของผู้เรียนแต่ละคน</p>	<p>๑. รายงานของแต่ละกลุ่ม</p> <p>๒. ใบสรุปสาระสำคัญของความรู้ที่ได้รับ</p>	<p>- แบบประเมินผลงาน</p>

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เศรษฐศาสตร์ (๔๐ ชม)

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผลประเมินผล
๖. ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	<p>๑. วิเคราะห์ปัญหาและแนวโน้มทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้</p> <p>๒. เสนอแนวทางการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันได้</p> <p>๓. รู้และเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญของการร่วมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และประเทศต่างๆ ในโลก</p> <p>๔. รู้และเข้าใจ ในระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ ในโลก</p> <p>๕. รู้และเข้าใจ ความสัมพันธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศของ</p>	<p>๑.ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย</p> <p>๑.๑ ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย</p> <p>๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>๒. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน</p> <p>๓. ความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ</p> <p>๔. ระบบเศรษฐกิจในโลก</p> <p>๕. ความสัมพันธ์และผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก</p> <p>๖. รูปแบบของระบบเศรษฐกิจ และวิธีการเลือกจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p>	<p>พบกลุ่ม(๖ ชม.)</p> <p>ตนเอง(๑๐ ชม.)</p>	<p>ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหาความต้องการ</p> <p>๑. ผู้สอนชี้แจงและแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาเศรษฐศาสตร์</p> <p>๒. ครูผู้สอนกับผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น</p> <p>๓. ผู้สอนบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบบเศรษฐกิจโลก และการแทรกแซงกลไกราคาของรัฐบาล เกี่ยวกับการส่งเสริม และแก้ไขระบบเศรษฐกิจ</p> <p>๔. ผู้สอนและผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับรูปแบบระบบเศรษฐกิจและการเลือกกิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p> <p>๕. ครูผู้สอนกับผู้เรียน ร่วมกันสรุปรูปแบบเศรษฐกิจ ผลกระทบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศกับภูมิภาคทั่วโลก</p> <p>๖. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มประมาณ ๔-๕ กลุ่ม ให้ไปศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้และจัดทำรูปเล่มรายงาน</p>	<p>- ใบความรู้กรอบเนื้อหาเรื่องความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์</p> <p>- ใบงานที่ ๑๘ แบ่งกลุ่มเลือกหัวข้อเพื่อทำรายงาน</p>	<p>- แบบประเมินพฤติกรรม</p>

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผล ประเมินผล
	<p>ประเทศไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ในโลก</p> <p>๖. วิเคราะห์ความสำคัญ ของระบบเศรษฐกิจ และการเลือกจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลก และผลกระทบ</p> <p>๗. เข้าใจใจในเรื่องกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ</p>	<p>๗. กลไกราคากับระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน</p> <p>๘. การแทรกแซงกลไกราคาของรัฐบาลในการส่งเสริม และแก้ไขระบบเศรษฐกิจ</p>		<p>๖.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน</p> <p>๖.๒ ปัญหาเศรษฐกิจไทย</p> <p>๖.๓ ระบบเศรษฐกิจโลก</p> <p>๖.๔ การแทรกแซงกลไกราคาทางเศรษฐกิจ</p> <p>๖.๕ ความจำเป็นในการร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ</p> <p>ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้</p> <p>๗. ครูแนะนำวิธีการหาข้อมูลและจัดทำรายงาน</p> <p>๘. ครูกับผู้เรียนสนทนาภาวะปัจจุบันของเศรษฐกิจบ้านเมือง และเปลี่ยนเรียนรู้กัน</p> <p>๙. ครูผู้เรียนร่วมกันกำหนดเวลาการนำเสนอผลการศึกษาจากการจัดทำรายงาน</p> <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ</p> <p>๑๐. ผู้เรียนเลือก/จับสลากได้หัวข้อเรื่องตามที่ครูกำหนดวางแผน และแบ่งหน้าที่การศึกษาหาความรู้เพื่อนำข้อมูลที่ศึกษาได้มาจัดทำรายงาน</p> <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินและทบทวน</p> <p>๑๑. การสังเกตการณ์มีส่วนร่วม</p> <p>๑๒. รายงานกลุ่ม</p>	<p>รายงานกลุ่มของผู้เรียน</p>	<p>- แบบประเมินผลงาน</p>

ใบงานที่ ๑๘

เรื่อง เศรษฐศาสตร์

คำชี้แจง ให้แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ ๓-๕ คน และ เลือกทำรายงานในหัวข้อต่อไปนี้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง พร้อม ผู้แทน ๒-๓ คน มานำเสนอรายงาน

หัวข้อเรื่องรายงาน

๑. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมแห่งชาติ
๒. ปัญหาเศรษฐกิจไทย
๓. ระบบเศรษฐกิจโลก
๔. การแทรกแซงกลไก ราคาทางเศรษฐกิจ
๕. ความจำเป็นในการร่วมมือทางเศรษฐกิจ

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สศ ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผลประเมินผล
๗. ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์	<p>๑. รู้และเข้าใจในเรื่องการเงิน การคลัง และการธนาคาร</p> <p>๒. เข้าใจในระบบของการธนาคาร</p> <p>๓. ตระหนักในความสำคัญของเงินสถาบันการเงิน</p>	<p>๑. ความหมาย ความสำคัญของเงินประเภท สถาบันการเงิน และสถาบันทางการเงิน</p> <p>๒. การธนาคาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบของธนาคาร - ประเภทของธนาคาร - บทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารกลาง) <p>๓. การคลัง รายได้ประชาชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ของรัฐบาล และการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน - ภาษีกับการพัฒนาประเทศ - ดุลการค้า - ดุลการชำระเงิน 	สอนเสริม (๖ ชม.)	<p>ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหาความต้องการ ครู และผู้เรียนร่วมกันเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับสถาบันการเงิน การธนาคารและ ภาษีอากร</p> <p>ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ครูเชิญวิทยากร (เจ้าหน้าที่สถาบันการเงิน) ให้ความรู้เรื่องการเงินการคลังที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ ๒. ครูเชิญวิทยากร (จากสรรพากร) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ การเก็บภาษีอากรของรัฐและหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อรัฐและการใช้ภาษีอากรของประชาชนในการพัฒนาประเทศ ๓. ผู้เรียนบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการฟังวิทยากรบรรยาย <p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๔. ผู้เรียนฝึกการจัดทำบัญชี รายรับ-จ่าย และรู้จักออมเงินกับสถาบันการเงิน ๕. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศโดยการเสียภาษีตามเวลาที่กำหนด ๖. บอกความสำคัญของการเสียภาษีอากร <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินและการทบทวน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๗. ตรวจสอบบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการฟังวิทยากรบรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - CV - DVD - เทปเกี่ยวกับสถาบันการเงิน ภาษีอากร - บัญชีรายรับรายจ่าย - วิทยากร 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ	การวัดผลประเมินผล
๘. เศรษฐศาสตร์เพื่อการดำเนินชีวิต	๑. วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจในเรื่องการเงิน การคลัง ของประเทศไทย และสังคมโลกได้ ๒. รู้และเข้าใจเรื่องแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	๑. ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศไทย ภูมิภาคต่างๆ และโลก ๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน ๓. ผลของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	ตนเอง (๑๘ ชม.)	ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหาการเรียนรู้ ๑. ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน และปัญหาทางเศรษฐกิจ ๒. ครูบรรยายเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติพร้อมผลรับที่เกิดจากการใช้ ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้ ๓. ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้เรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับปัจจุบัน ๔. ผู้เรียนวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันและ ๕. ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ ๖. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการไปศึกษาค้นคว้าข้อมูล ๗. ผู้เรียนนำเสนอผลการไปศึกษา ค้นคว้าในรูปแบบของรายงานพร้อมสรุปเป็นองค์ความรู้ ขั้นที่ ๔ การประเมิน ทบทวน ๘. ครูประเมินจากการมีส่วนร่วมและจากผลงาน	- วารสาร - อินเทอร์เน็ต - ใบความรู้เกี่ยวกับข่าวเศรษฐกิจ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ	- แบบประเมินผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ ONIE MODEL
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

การเมืองการปกครอง (๒๐ ชม)

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
๙. การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน	<p>๑. รู้และเข้าใจระบอบการเมืองการปกครองต่างๆ ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน</p> <p>๒. ตระหนักและเห็นคุณค่าการปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๓. รู้และเข้าใจ ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง ของประเทศไทยจากอดีต</p> <p>๔. รู้และเข้าใจผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองของโลก</p>	<p>๑. การปกครองระบอบประชาธิปไตย</p> <p>๒. การปกครองระบอบเผด็จการ๒.๒ พัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย ในโลก</p> <p>๓. เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครอง ของประเทศไทย</p> <p>๔. เหตุการณ์สำคัญทางการเมืองการปกครอง ของโลกที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย</p>	พบกลุ่ม(๖ ชม.) ตนเอง(๘ ชม.)	<p>ขั้นที่ ๑ กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการ</p> <p>๑. ครูชวนสนทนาเรื่องสถานการณ์เหตุการณ์ทางเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ</p> <p>๒. ครูร่วมกับผู้เรียนวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของประเทศไทยและต่างประเทศ</p> <p>๓. ครูกับผู้เรียนแจงเนื้อหาเพื่อกำหนดวิธีการศึกษาความรู้ตามกรอบเนื้อหา และทำความเข้าใจกับเนื้อหาแต่ละส่วนร่วมกัน</p> <p>ขั้นที่ ๒ การแสวงหาความรู้</p> <p>๔. ร่วมกันจัดทำแผนการเรียนรู้ ตามใบงาน พร้อมกำหนดเวลาการนำเสนอ ผลการศึกษา การแลกเปลี่ยนความรู้ และแนวทางการประเมินการเรียนรู้</p> <p>๕. ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลงาน ตามเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกัน</p>	<p>- ใบความรู้</p> <p>- ใบงานที่ ๑๙-๒๒</p> <p>- หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับ ม.ปลาย</p>	- แบบประเมินผลงาน

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา (สค ๓๑๐๐๑) จำนวน ๓ หน่วยกิต

เรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	รูปแบบการเรียนรู้	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผล ประเมินผล
				<p>ขั้นที่ ๓ การนำความรู้ไปปฏิบัติ</p> <p>๖. ผู้เรียนเลือกเนื้อหาที่สนใจ และวางแผนการศึกษาหาความรู้ตามที่รับมอบหมาย (อาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้)</p> <p>ขั้นที่ ๔ การประเมินและทบทวน</p> <p>๗. นำแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม มาตรวจสอบความครอบคลุมตามกรอบเนื้อหา และกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้</p>		

ใบงานที่ ๑๙

เรื่อง รูปแบบการเมืองการปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการเมืองการปกครองในหัวข้อต่อไปนี้

๑. เขียนหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยลงในช่องว่าง

หลักการ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

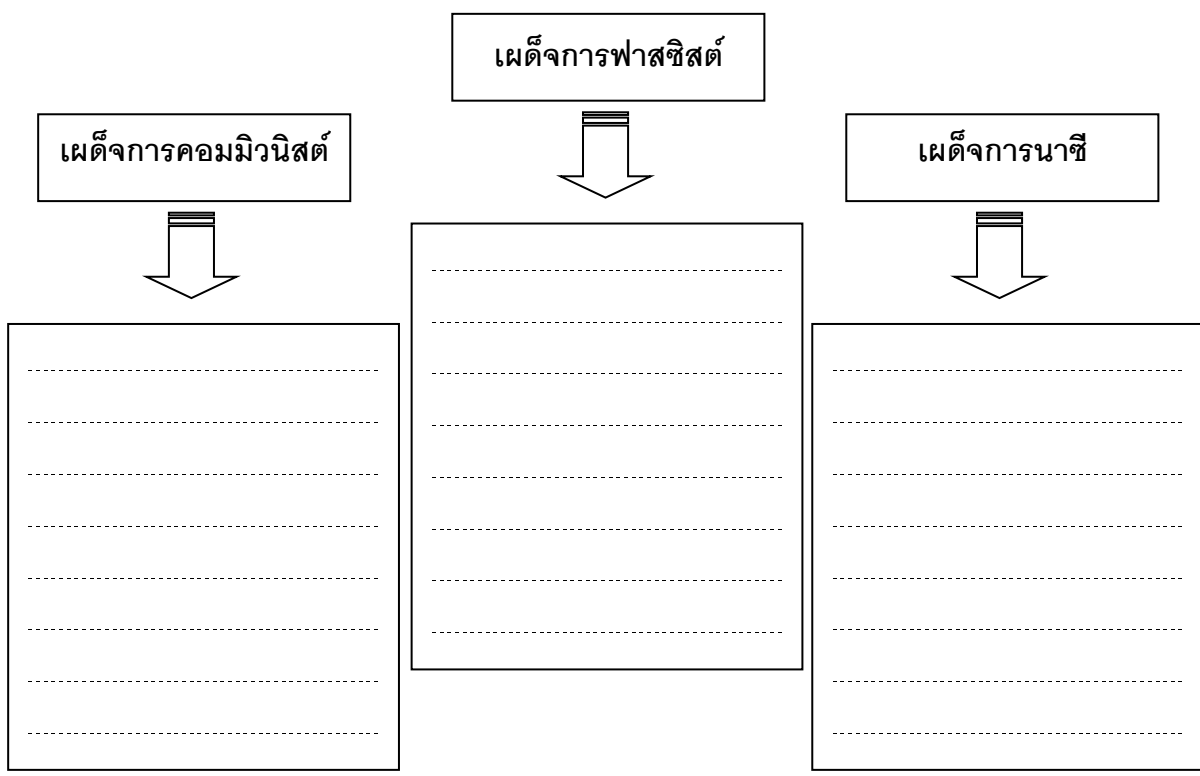
๒. รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ประชาธิปไตย และกึ่งประชาธิปไตย เป็น อย่างไร ให้อธิบาย

แบบรัฐสภา	....
แบบประชาธิปไตย	....
แบบกึ่ง ประชาธิปไตย	....

๓. ให้เขียนหลักการสำคัญของการปกครองระบอบเผด็จการลงในช่องว่าง

หลักการ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๔. รูปแบบการปกครองในระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์ ฟาสซิสต์ และนาซีเป็นอย่างไร ให้อธิบาย

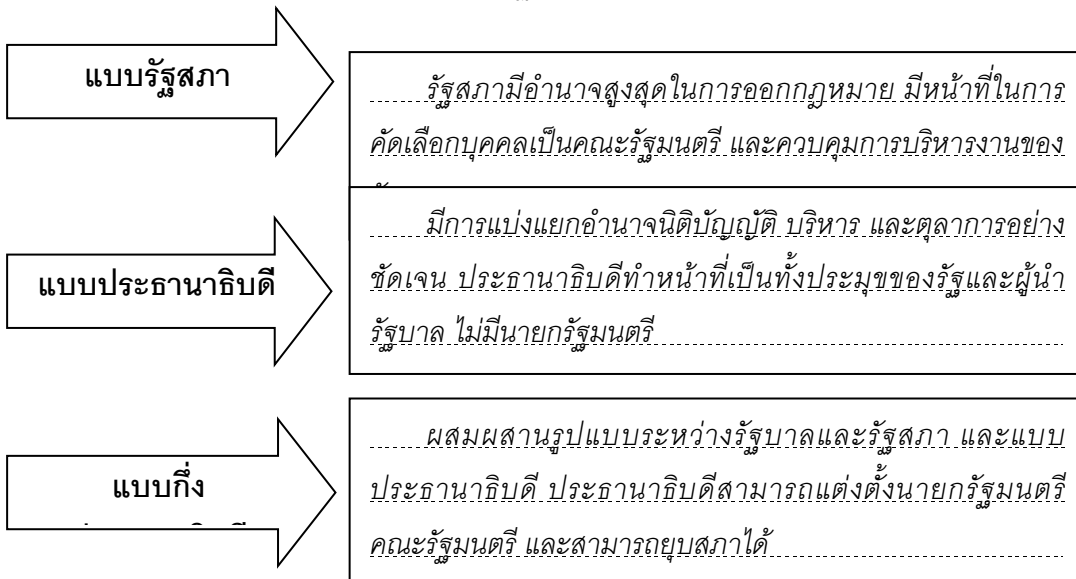
ใบงานที่ ๑๙ เรื่อง รูปแบบการเมืองการปกครอง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการเมืองการปกครองในหัวข้อต่อไปนี้

๑. ให้เขียนหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยลงในช่องว่าง

หลักการ
๑. อำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของปวงชน
๒. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
๓. หลักการปกครองเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๔. ใช้หลักเหตุผลในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
๕. ยึดหลักเสียงข้างมากเป็นข้อยุติในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
๖. หลักความยินยอมจากปวงชนให้เข้ามาเป็นตัวแทนใช้อำนาจของประชาชนในเวลาที่กำหนด
๗. ยึดหลักประนีประนอมเมื่อเกิดข้อขัดแย้ง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม
๘. หลักความเสมอภาค โดยถือว่ามนุษย์เกิดมามีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน
๙. ให้เสรีภาพแก่ปวงชนตามข้อบังคับของกฎหมาย เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน การชุมนุม
๑๐. เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนหรือท้องถิ่นได้มีโอกาสปกครองตนเอง

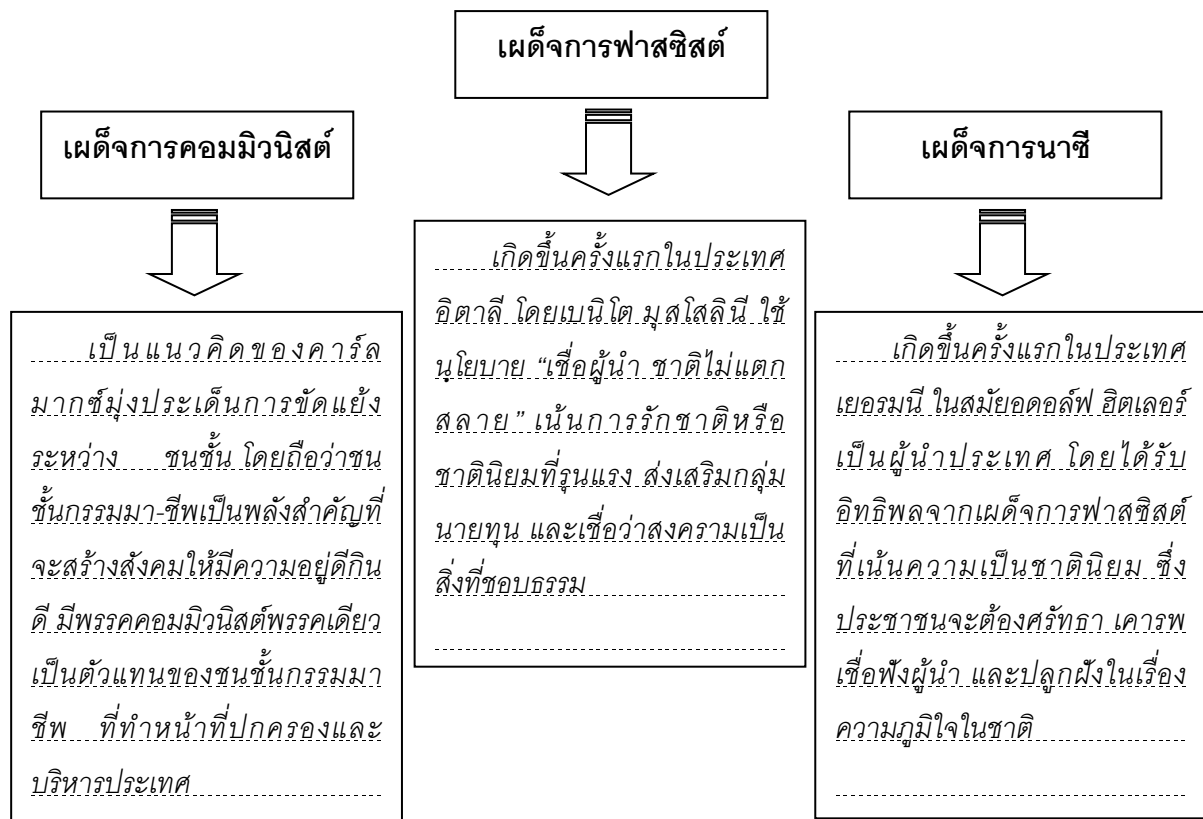
๒. รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ประธานาธิบดี และกึ่งประธานาธิบดี เป็นอย่างไร จงอธิบาย

๓. ให้เขียนหลักการสำคัญของการปกครองระบอบเผด็จการลงในช่องว่าง

หลักการ
..... ๑. ไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประเทศ.....
..... ๒. ยึดหลักการใช้กำลัง การบังคับ และความรุนแรง เพื่อควบคุมประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้นำ.....
..... ๓. ยึดหลักความมั่นคง ปลอดภัยของรัฐเป็นสำคัญ ยกย่องอำนาจและความสำคัญของรัฐเหนือสิทธิเสรีภาพของประชาชน.....
..... ๔. ยึดหลักรวมอำนาจการปกครองไว้ที่ส่วนกลางของประเทศ. ให้อำนาจอยู่ในมือผู้นำเต็มที่.....
..... ๕. ประชาชนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้นำอย่างเคร่งครัด ไม่มีสิทธิโต้แย้งในนโยบายหรือหลักการของรัฐได้.....
.....
.....

๔. รูปแบบการปกครองในระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์ ฟาสซิสต์ และนาซีเป็นอย่างไร จงอธิบาย

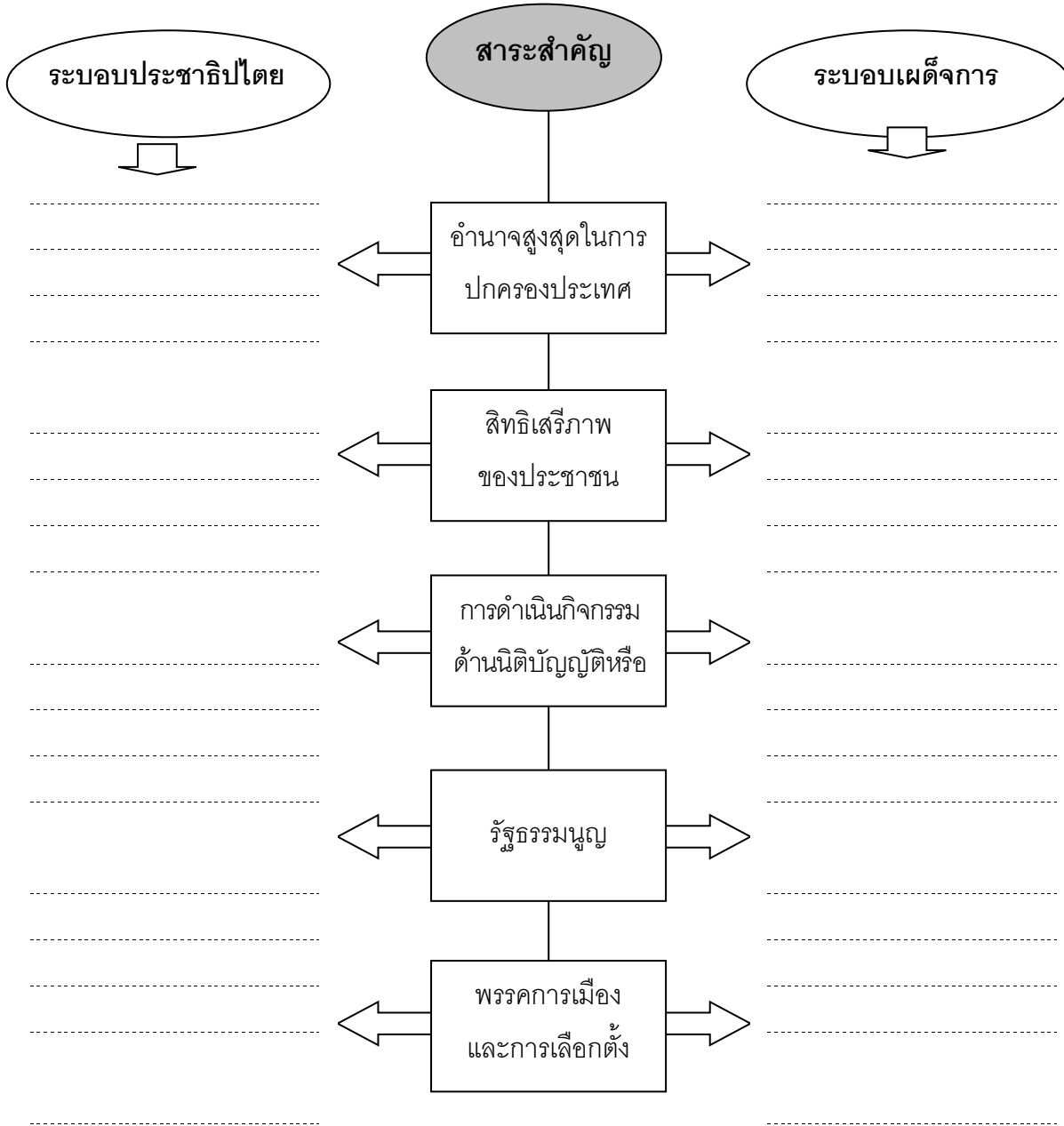

ใบงานที่ ๒๐

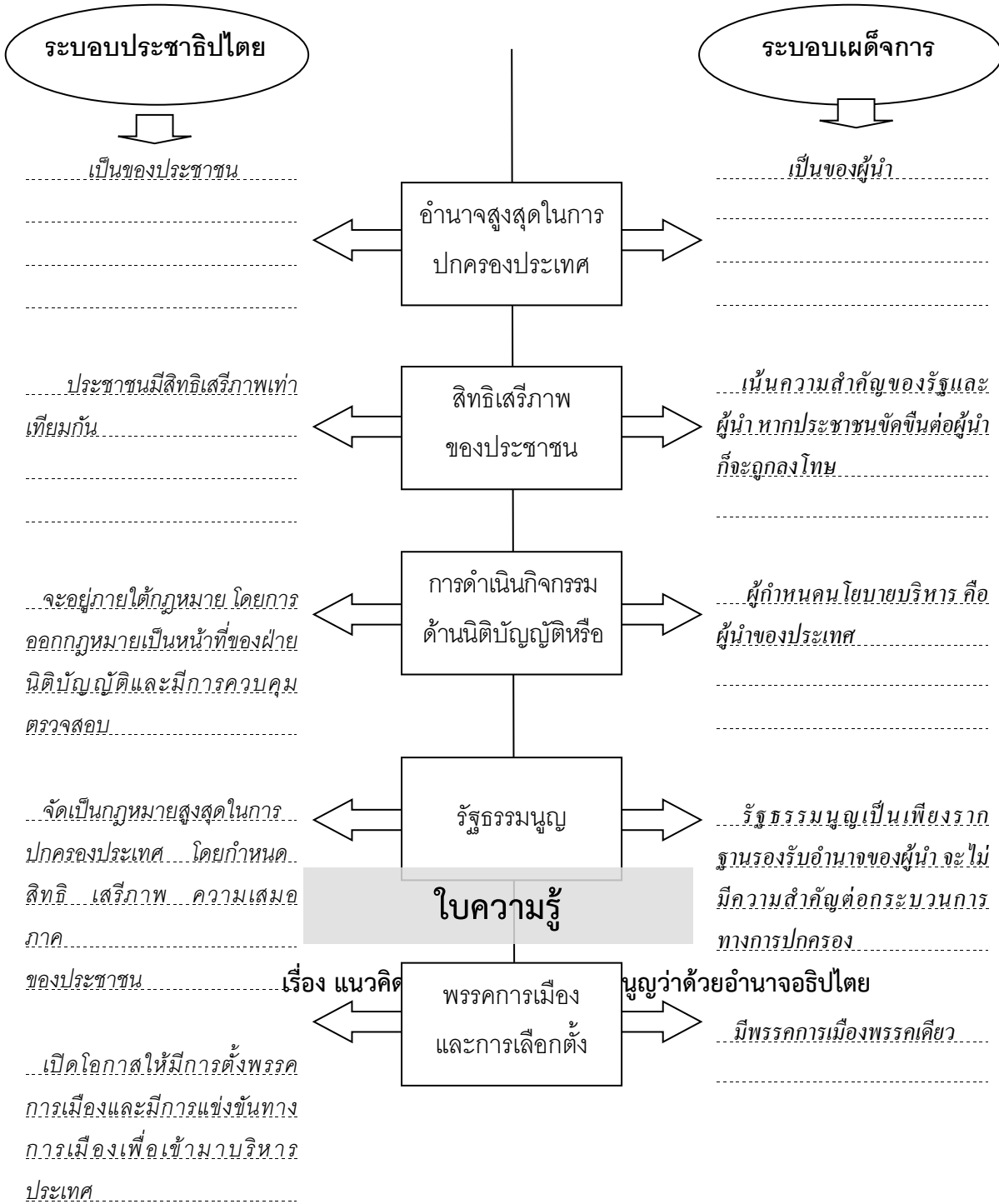
เรื่อง เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่างของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการลงในตาราง

เรื่อง เปรียบเทียบการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ความแตกต่างของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบอบเผด็จการลงในตาราง

อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) คือ อำนาจซึ่งแสดงถึงความเป็นใหญ่ ความเป็นอิสระ ความไม่ขึ้นแก่ใคร หรือต้องเชื่อฟัง คำสั่ง คำบัญชาของผู้ใดที่เหนือตนโดยปราศจากความยินยอมของตน อำนาจอธิปไตยเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของรัฐและเป็นอำนาจสูงสุดที่รัฐมีอยู่เหนือประชากรของตน ไม่มีขีดจำกัดใดๆ ตามกฎหมายที่จะใช้อำนาจนั้น ดังเราจะเห็นได้ว่า รัฐเปิดโอกาสให้บุคคลมีเสรีภาพในการกระทำการใดๆ ก็ได้ตามต้องการ

ในทางกฎหมายมหาชน อำนาจอธิปไตยถือว่าเป็นอำนาจสูงสุด (Supremacy) ในการปกครองประเทศ หรืออำนาจที่แสดงความเป็นเจ้าของประเทศนั่นเอง และถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของรัฐ เป็นองค์ประกอบสำคัญในอันที่จะแสดงว่า ดินแดนนั้นๆ เป็นรัฐ หรือเป็นประเทศเอกราชได้ ซึ่งแนวคิดเรื่องอำนาจอธิปไตยที่กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของรัฐนี้ มีที่มาจากนักคิดคนสำคัญ คือ Jean Bodin (ค.ศ. ๑๕๖๙-๑๕๙๖) กับ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) เพื่อสนับสนุนความสมบูรณ์และความสูงสุดของอำนาจอธิปไตย หรือว่าเป็นการพยายามสร้างความชอบธรรมให้กับอำนาจของผู้ปกครองนั่นเอง

❶ แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตย

แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ สามารถอธิบายได้ด้วย ๕ แนวความคิดตามลำดับวิวัฒนาการ ดังนี้

๑. แนวคิดว่าด้วยความมีอำนาจสูงสุดเป็นของพระเจ้า
๒. แนวคิดว่าด้วยความมีอำนาจสูงสุดเป็นของพระสันตะปาปา
๓. แนวคิดว่าด้วยความมีอำนาจอธิปไตยสูงสุดของกษัตริย์
๔. แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน
๕. แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ

สำหรับแนวคิดที่ ๑-๓ ถือเป็นแนวคิดเก่าแก่ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับกันเท่าใดนักในปัจจุบัน ในที่นี้จะขอพิจารณาเฉพาะแนวคิดสำคัญ ได้แก่ แนวคิดที่ ๔-๕ เท่านั้น

- ๑) **แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน** แนวคิดนี้ จะถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยที่ทุกคนใช้อำนาจอธิปไตยเองในกิจการทั้งปวงโดยตรง หรืออาจจัดให้มีการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตยโดยอ้อม คือ ให้ประชาชนเลือกผู้แทนขึ้นทำการแทนตน แนวคิดดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากหลักการทางการเมืองของฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau, ค.ศ. ๑๗๑๒-๑๗๗๘) ที่แสดงไว้ในหนังสือ สัญญาประชาคม (The Social Contract) เพื่อต่อต้านระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในฝรั่งเศส

สำหรับการถือทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนจะมีผลตามมา ดังนี้

๑. การออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิ ซึ่งเราจะใช้สิทธิดังกล่าวหรือไม่ก็ยอมได้

๒. ผู้แทนเป็นตัวแทนของประชาชน ประชาชนสามารถควบคุมผู้แทนได้เมื่อประชาชนไม่พอใจ ก็สามารถที่จะถอดถอนออกจากตำแหน่งได้ นอกจากนี้ การที่ประชาชนมอบอำนาจให้ผู้แทน เป็นการมอบในลักษณะที่ผู้แทนต้องอยู่ภายใต้อาณัติของประชาชน (ผู้ที่เลือกตั้งผู้แทนเหล่านั้น) ผู้แทนแต่ละคนไม่ถือว่าเป็นผู้แทนของราษฎรทั้งหมดแต่อย่างใด

๓. ประชาชนมีส่วนร่วมในทางกฎหมายและการเมือง เช่น มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย มีสิทธิออกเสียงแสดงประชามติในเรื่องสำคัญๆ เป็นต้น

๒) แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ แนวคิดว่าด้วยอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ (National Sovereignty) หมายความว่า อำนาจอธิปไตยนั้นไม่ใช่ของประชาชน แต่เป็นของชาติ ชาติเกิดจากการรวมกันของราษฎรทุกคน ซึ่งถ้าแยกเป็นคนแต่ละคนแล้วจะไม่มีชาติได้เลย ตรงกันข้ามถ้ารวมกันทุกคนแล้วย่อมเป็นชาติ อันเป็นทุกสิ่งทุกอย่างจากการเสนอของนักปรัชญาชาวฝรั่งเศส คือ Sieyes หรือซีเอเยส์ (ค.ศ. ๑๗๔๘-๑๘๓๖) ในหนังสือภาษาฝรั่งเศสชื่อ Qu'est-ce le Tiers Etat? ซึ่งแปลตรงตัวได้ว่า อะไรคือชนชั้น ที่สาม (หรืออะไรคือชนชั้นสามัญชน) ซึ่งมีเนื้อหาเพื่อโต้แย้งหลักการเรื่องอำนาจอธิปไตยของประชาชนอย่างแท้จริง ในทฤษฎีของซีเอเยส์ อำนาจอธิปไตยทั้งปวงเป็นของชาติหรือของรัฐ ไม่ใช่ของประชาชน กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยอยู่ที่ชาติ คณะบุคคลจะใช้อำนาจนี้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับมอบหมายจากชาติ

แนวความคิดของซีเอเยส์นี้เชื่อว่า ชาติมีอยู่ก่อนสิ่งอื่นใดและเป็นที่มาของทุกสิ่ง เจตนารมณ์ของชาติจึงเป็นเจตนารมณ์ที่ขอบด้วยกฎหมาย เจตนารมณ์ของชาติจะแสดงออกได้ก็แต่โดยชาติ โดยผ่านผู้แทนของชาติ และผู้แทนที่ได้รับเลือกโดยประชาชนนั้น เมื่อได้รับเลือกแล้วไม่ใช่ผู้แทนของราษฎรที่เลือก แต่เป็นผู้แทนของชาติ สภาพความเป็นผู้แทนของชาตินั้นจึงเป็นอิสระ ไม่ถูกผูกมัดโดยสัญญาใดๆ กับประชาชน ผู้เลือก และมีอิสระที่จะทำแทนชาติได้อย่างเต็มที่

สำหรับการถือทฤษฎีอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติจะมีผลตามมา ดังนี้

๑. การออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ซึ่งเราจะต้องทำ ไม่ใช่สิทธิ

๒. ถึงแม้ผู้แทนจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชน แต่ก็ถือว่าผู้แทนเหล่านั้นจะเป็นตัวแทนของประชาชนแต่อย่างใด ผู้แทนเหล่านั้น คือ ตัวแทนของชาติ การกระทำต่างๆ อาทิ การออกกฎหมาย ถือว่าเป็นของชาติ ผู้แทนจะไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของประชาชน หรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

๓. ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในทางกฎหมายกับการเมือง

๒) ลักษณะแห่งอำนาจอธิปไตย

สำหรับความเข้าใจทั่วไปในปัจจุบัน อำนาจอธิปไตยจะมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

๑) มีความสมบูรณ์เด็ดขาด (Absoluteness) กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยต้องไม่ถูกจำกัดจากสิ่งใดๆ โดยทั่วไปแล้วในรัฐหนึ่งๆ ย่อมประกอบด้วยอำนาจต่างๆ หลายประการ แต่อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ทั้งที่เป็นอำนาจที่เด็ดขาดและบริบูรณ์ในตัวเอง โดยไม่มีอำนาจใดหรือกรรมสิทธิ์ของเอกชน คนใดมาลบล้างได้

๒) ความครอบคลุมทั่วไปรอบด้าน (Comprehensiveness) กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยต้องแผ่ขยายไปยังทุกคนและทุกกลุ่มคนภายในรัฐ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือดินแดนหรือองค์กรใดๆ ก็ตาม

๓) ความยืนยงถาวร (Permanence) กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยจะต้องอยู่ตลอดไป ถึงแม้ว่าประมุขของรัฐจะเสียชีวิต คณะรัฐบาลจะเปลี่ยนแปลง หรือโครงสร้างรัฐจะถูกปรับปรุงใหม่ กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยย่อมอยู่คู่กับรัฐเสมอไปโดยไม่สูญสลาย หากสูญสิ้นอำนาจอธิปไตยก็เท่ากับว่าสูญสิ้นความเป็นรัฐ

๔) ความไม่อาจถูกแบ่งแยกได้ (Indivisibility) กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุดหนึ่งเดียว แบ่งแยกไม่ได้ แม้รัฐจะมอบอำนาจให้องค์กรต่างๆ ทำหน้าที่และความรับผิดชอบ แต่อำนาจนั้นสามารถที่จะถอดถอนคืนได้ กล่าวคือ อำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจทางนามธรรมจึงไม่มีผู้ใดมองเห็น แต่ที่ทราบว่ามีอยู่ในรัฐเพราะผลของการใช้อำนาจอธิปไตย หรือผลของการมีอำนาจอธิปไตยเป็นสิ่งที่เข้าใจได้หรืออาจแลเห็นได้ในบางกรณี เช่น การที่รัฐดำรงอยู่ได้ก็เพราะมีอำนาจอธิปไตย

หรือการที่บุคคลหนึ่งสามารถบังคับบัญชาผู้อื่นได้โดยไม่มีใครมาบังคับบัญชาตนก็เพราะบุคคลนั้นมีอำนาจอธิปไตยนั่นเอง

อำนาจอธิปไตยมีลักษณะอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่อาจถูกแบ่งแยกได้ นักปรัชญาการเมืองมีความเห็นว่า ถ้าแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกไปแล้วจะทำให้รัฐเดิมสลายไป หรือมิฉะนั้นก็จะเกิดรัฐใหม่ขึ้นแทนที่ ดังเช่น กรณีการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย หรือการแก่งแย่งกันเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยในเกาหลีจนเกิดเป็นเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยในมาเลเซียจนเกิดเป็นมาเลเซียกับสิงคโปร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ข้อที่ว่าอำนาจอธิปไตยไม่อาจจะถูกแบ่งแยกได้นี้ หมายถึงเฉพาะการแบ่งแยกเพื่อเป็นเจ้าของเท่านั้น เพราะอำนาจอธิปไตยไม่อาจเป็นขององค์กรใดพร้อมกันในเวลาเดียวกันอย่างเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมได้ จะเป็นได้แต่เพียงแบ่งแยกตามลักษณะการใช้ หรือแบ่งแยกตามหน้าที่เท่านั้น ที่เรียกกันว่า หลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers หรือ Separation of Functions)

สำหรับประเทศไทยได้จัดรูปแบบของการใช้อำนาจอธิปไตยตามระบบรัฐสภา โดยแบ่งแยกองค์กร ซึ่งทำหน้าที่ต่างๆ กันออกได้ ๓ องค์กร คือ องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร และองค์กรตุลาการ แต่ให้เกี่ยวข้องกันได้ดังที่เรียกว่าระบบรัฐสภา ซึ่งมีใช้อยู่ในอังกฤษ ญี่ปุ่น เป็นต้น

๓ หลักการแบ่งแยกอำนาจ

หลักการแบ่งแยกอำนาจได้รับการกล่าวถึงไว้ในหนังสือ The Spirit of Law หรือเจตนารมณ์แห่งกฎหมายของมองเตสกีเออ (Montesquieu, ค.ศ. ๑๖๘๙-๑๗๕๕) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการร่างรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาและของฝรั่งเศส ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เป็นอย่างยิ่ง

เขาได้ชื่อว่าเป็นผู้วางหลักการแบ่งแยกอำนาจ อาจกล่าวได้ว่ามองเตสกีเออ คือ ผู้ที่สนใจรูปแบบการปกครองของอังกฤษคนแรกๆ หลังจากที่มาเยือนอังกฤษในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๘ เขาได้กล่าวชมความสำเร็จของการปกครองของอังกฤษ และมีข้อสังเกตว่า “การที่ประเทศอังกฤษเป็นประเทศที่มีเสรีภาพทางการเมืองมากที่สุด เพราะอำนาจหน้าที่ของรัฐได้แบ่งแยกไปยังอำนาจและองค์กรต่างๆ ไม่มีองค์กรหรืออำนาจใดที่จะมีอำนาจโดยเด็ดขาดที่จะบีบบังคับประชาชนได้ เสรีภาพของประชาชนจะมีไม่ได้เลย ถ้าอำนาจเหล่านั้นไปรวมอยู่ที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งแต่เพียงองค์กรเดียว”

โดยเขาได้กล่าวไว้ในหนังสือเล่มดังกล่าวความตอนหนึ่งว่า

๑. อำนาจนิติบัญญัติ คือ อำนาจเกี่ยวกับการวางระเบียบบังคับทั่วไปในรัฐ

๒. อำนาจปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายมหาชน คือ อำนาจในการใช้หรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย (อำนาจบริหาร)

๓. อำนาจปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายแพ่ง คือ อำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยบรรดคดี (อำนาจตุลาการ)

มองเตสกีเออ ตอกย้ำว่า “เมื่อใดอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารรวมอยู่ที่คนคนเดียวหรือองค์กรเจ้าหน้าที่เดียวกัน อิสรภาพย่อมไม่อาจมีได้ เพราะจะเกิดความหวาดกลัว เนื่องจากกษัตริย์หรือสภาเดียวกันอาจบัญญัติกฎหมายแบบทรราชย์ เช่นเดียวกันอิสรภาพจะไม่มีอยู่ถ้าอำนาจตุลาการไม่แยกออกจากอำนาจนิติบัญญัติและบริหาร หากรวมอยู่กับนิติบัญญัติ ชีวิตและอิสรภาพของคนในบังคับจะอยู่ภายใต้การควบคุมแบบพลการเพราะตุลาการอาจประพฤติด้วยวิธีรุนแรงและกดขี่ ทุกสิ่งทุกอย่างจะถึงซึ่งอวสานถ้าหากคนหรือองค์กรเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็ชนชั้นสูงหรือประชาชนจะใช้อำนาจทั้งสามเหล่านี้ คือ อำนาจบัญญัติกฎหมาย อำนาจบริหารนโยบายสาธารณะ อำนาจพิจารณาคดีของบุคคล”

พิจารณาจากข้อความข้างต้น มองเตสกีเออไม่ต้องการให้อำนาจอยู่ที่บุคคลเพียงคนเดียวเพราะตามธรรมดาบุคคลใดก็ตามซึ่งมีอำนาจอยู่ในมือ มักจะใช้อำนาจเกินเลยอยู่เสมอ ดังนั้น เพื่อจะมีให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขต จึงจำเป็นต้องจัดให้อำนาจหนึ่งหยุดยั้งอีกอำนาจหนึ่ง

โดยอำนาจ (Power Stop Power) บุคคลจึงจะมีเสรีภาพได้แต่ถ้าหากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารอยู่ในมือคนเพียงคนเดียว บุคคลจะไม่มีเสรีภาพ เพราะเกรงว่าบุคคลคนเดียวจะออกกฎหมาย กดขี่และใช้กฎหมายนั้น บังคับอย่างกดขี่ และถ้าอำนาจตุลาการจะไม่แยกออกจากอำนาจนิติบัญญัติ บุคคล จะไม่มีเสรีภาพเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ถ้า

อำนาจตุลาการมารวมเป็นอำนาจนิติบัญญัติ เสรีภาพของบุคคลจะ อยู่ในมือผู้ใช้อำนาจดังกล่าว เพราะผู้พิพากษาเป็นผู้ออกกฎหมายด้วย และถ้าอำนาจตุลาการมารวมกับอำนาจบริหาร ผู้พิพากษาจะมีอำนาจบังคับราษฎรได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น เขาจึงต้องไม่ให้อำนาจต่างนี้ขึ้นต่อกัน คือ ต้องให้เป็นอิสระจากกัน เพื่อคุ้มครองและให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนนั่นเองคือเจตนาแท้จริงของมองเตสกีเออ ไม่ใช่บอกว่าอำนาจอธิปไตยต้องแบ่งออกเป็น ๓ อำนาจ หากแต่ที่แบ่งแยกอำนาจอธิปไตยให้องค์กรต่างๆ ใช้ เพื่อไม่ให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งใช้อำนาจเพียงองค์กรเดียวเพราะมองว่าอำนาจเป็นสิ่งยั่วยวนใจผู้ใช้อำนาจอาจใช้อำนาจโดยมิชอบได้ ฉะนั้น จึงอาจจะเรียกหลักการแบ่งแยกอำนาจอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งแยกองค์กรเพื่อใช้อำนาจอธิปไตย

หลักการแบ่งแยกอำนาจนั้นจะมีได้เฉพาะในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น ส่วนประเทศที่ปกครองในระบอบเผด็จการหรืออำนาจนิยม หรือคอมมิวนิสต์ ย่อมจะไม่มีหลักการนี้

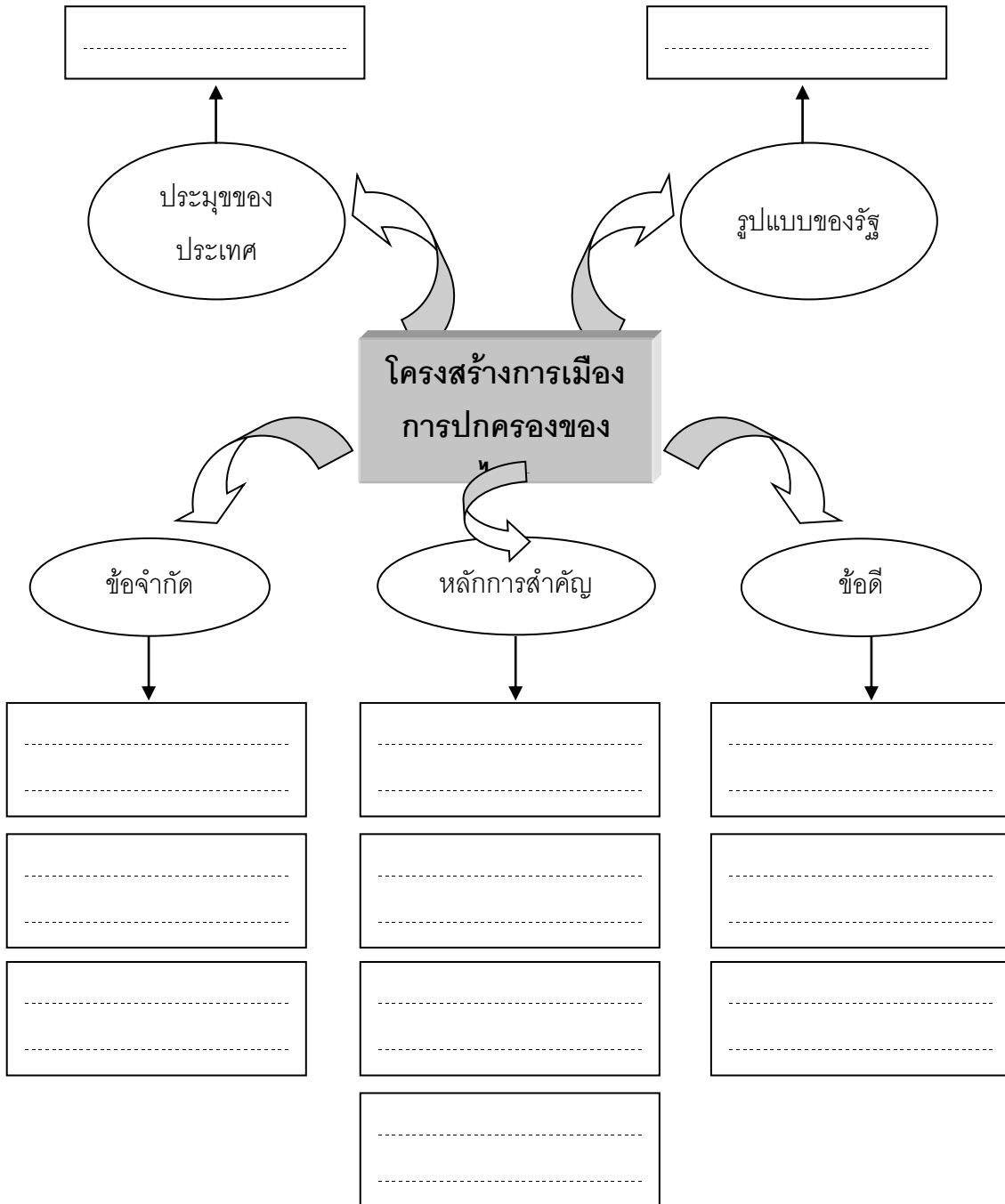
ในการแบ่งแยกอำนาจทั้งสามนี้ออกจากกัน มักจะเป็นไปในทางทฤษฎีเท่านั้น ส่วนในทางปฏิบัติแล้ว อำนาจทั้งสามยังรวมกันอยู่ ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับบุคคลเพียงคนเดียว หรือขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคลก็ได้ ที่เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยทั้ง ๓ สาขาอย่างเด็ดขาดและบริบูรณ์ในกิจการทั้งปวง ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าประเทศที่ยังยึดอุดมการณ์เผด็จการมากเท่าใด อำนาจทั้งสามก็ยิ่งจะถูกรวบเอาไว้จนเป็นอำนาจเดียวกันมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น กล่าวโดยสรุป การแบ่งแยกอำนาจ คือ การมอบอำนาจอธิปไตยใน ๓ ลักษณะให้ ๓ องค์กรของรัฐ ได้นำไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย รัฐบาล ซึ่งทำหน้าที่ทางด้านการบริหาร บ้านเมือง รัฐสภา ในฐานะองค์กรด้านนิติบัญญัติ ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ออกกฎหมาย และศาลยุติธรรม ในฐานะองค์กรด้านตุลาการ ที่ทำหน้าที่พิจารณาตัดสินคดีต่างๆ ภายใต้ระบบแห่งการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน (Check and Balance) ระหว่างทั้ง ๓ องค์กรนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอำนาจตุลาการนั้น โดยลักษณะแล้วสมควรเป็นอำนาจที่มีอิสระ และจะไปรวมอยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้โดยเด็ดขาด

ที่มา : e-learning.mfu.ac.th/mflu/๑๖๐๔๑๐๑/chapter๑/Lesson๕.htm

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

ใบงานที่ ๒๑
เรื่อง รูปแบบของรัฐและประมุขของประเทศ

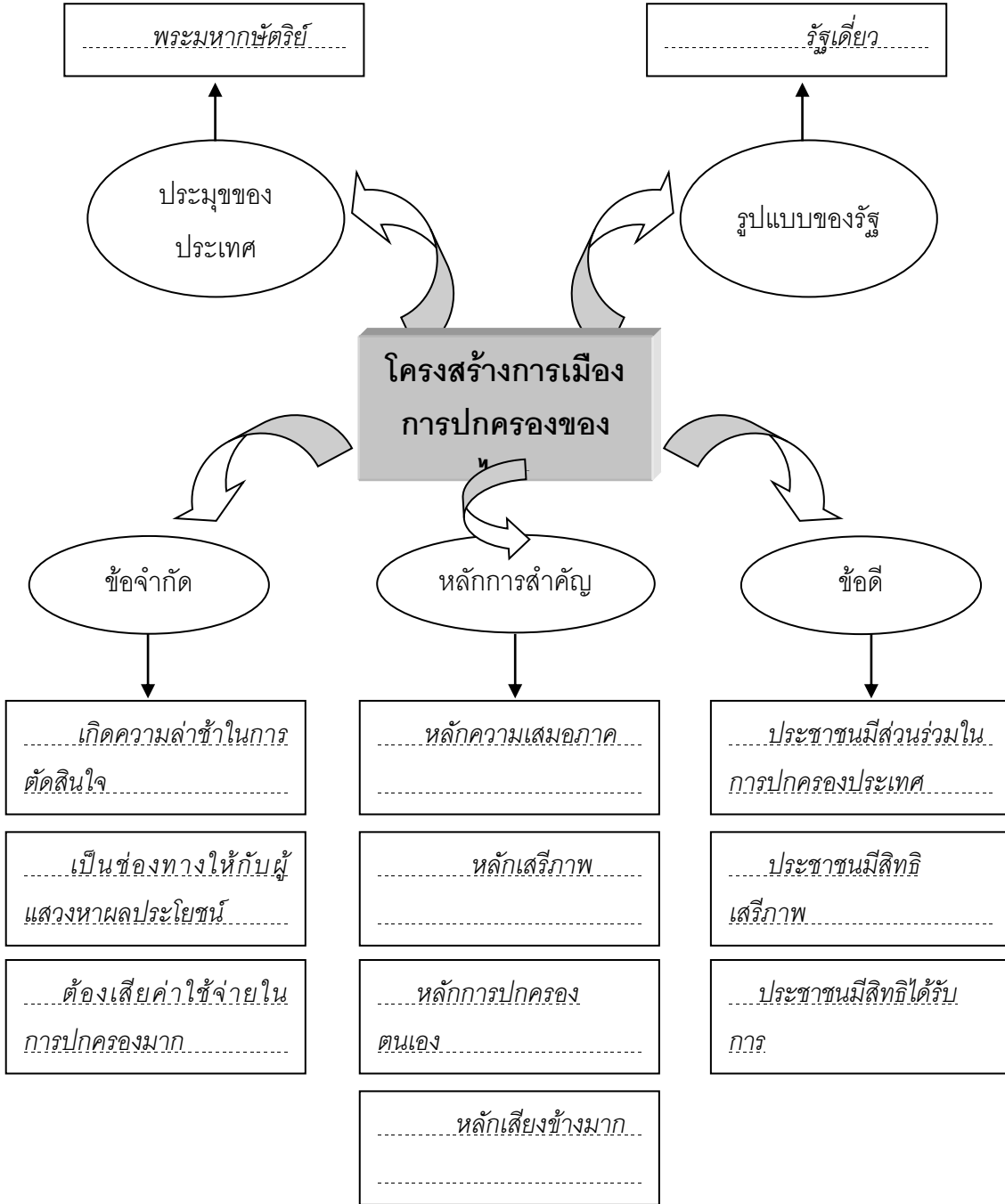
คำชี้แจง ให้นักศึกษาเติมข้อความลงในแผนผังโครงสร้างการเมืองการปกครองของไทยต่อไปนี้

เฉลย

ใบงานที่ ๒๑
เรื่อง รูปแบบของรัฐและประมุขของประเทศ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเติมข้อความลงในแผนผังโครงสร้างการเมืองการปกครองของไทยต่อไปนี้

ใบงานที่ ๒๒
เรื่อง อำนาจอธิปไตย

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอธิบายการใช้อำนาจอธิปไตยลงในช่องว่างที่กำหนด

การใช้อำนาจ
อธิปไตย

การใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา

การใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี

การใช้อำนาจตุลาการทางศาล

ใบงานที่ ๒๒ เรื่อง รูปแบบของรัฐและประมุขของประเทศ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเติมข้อความลงในแผนผังโครงสร้างการเมืองการปกครองของไทยต่อไปนี้

การใช้อำนาจ อธิปไตย

การใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา

1. บัญญัติกฎหมายและยกเลิกกฎหมาย
2. เสนอชื่อบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อกราบบังคมทูลให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง โดยประธานรัฐสภาจะเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี
3. ควบคุมดูแลตรวจสอบการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร เช่น การตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับการทำงาน เป็นต้น

การใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี

1. กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
2. รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย
3. ควบคุมข้าราชการประจำให้นำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดผล
4. ประสานงานกับกระทรวงต่างๆ ให้เป็นไปในแนวเดียวกันและสอดคล้องกัน
5. ออกมติต่างๆ เพื่อให้กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ถือปฏิบัติ

การใช้อำนาจตุลาการทางศาล

อำนาจหน้าที่ของฝ่ายตุลาการ คือ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี โดยจะต้องพิจารณาตามตัวบทกฎหมาย ซึ่งศาลยุติธรรมของไทย แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ

1. ศาลชั้นต้น เป็นศาลที่รับฟ้องเริ่มดำเนินคดีทุกประเภท เช่น คดีแพ่ง คดีอาญา คดีแรงงาน เป็นต้น
2. ศาลอุทธรณ์ เป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาจากศาลชั้นต้น

ใบงานที่ ๒๓
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง

.....
.....
.....
.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....
.....
.....
.....

๓. ความหมายของ “นิติธรรม”

.....
.....
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักนิติธรรม

.....
.....
.....
.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างบ้าง

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒๓
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาลหมายถึง

.....
.....
.....
.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....
.....
.....
.....

๓. ความหมายของ “คุณธรรม”

.....
.....
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักคุณธรรม

.....
.....
.....
.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างบ้าง

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒๔
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาลหมายถึง

.....

.....

.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....

.....

.....

๓. ความหมายของ “ความโปร่งใส”

.....

.....

.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักความโปร่งใส

.....

.....

.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๒๕
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง

.....
.....
.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....
.....
.....

๓. ความหมายของ “ความคุ้มค่า”

.....
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักความคุ้มค่า

.....
.....
.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างบ้าง

.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒๖
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาลหมายถึง

.....
.....
.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....
.....
.....

๓. ความหมายของ “ความรับผิดชอบ”

.....
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักความรับผิดชอบ

.....
.....
.....
.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างบ้าง

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒๗
เรื่อง หลักธรรมาภิบาล

คำชี้แจง ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลต่อไปนี้

๑. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง

.....
.....
.....

๒. ยกตัวอย่างการบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ๑ เรื่อง

.....
.....
.....

๓. ความหมายของ “ความร่วมมือ”

.....
.....
.....

๔. ยกตัวอย่างพฤติกรรมการทำงานที่ยึดหลักความร่วมมือ

.....
.....
.....

๕. แนวทางการนำหลักดังกล่าวไปใช้ ทำได้อย่างบ้าง

.....
.....
.....

แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

วิชาสังคมศึกษา จำนวน ๒๐ ข้อ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับแผนที่
  - ก. มักจัดทำลงบนวัสดุทรงกลม
  - ข. แสดงเฉพาะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
  - ค. ใช้มาตราส่วนซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน
  - ง. มีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามประเภท
๒. แผนที่มิประโยชน์หลากหลายด้าน ยกเว้น ข้อใด
  - ก. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
  - ข. การศึกษาลักษณะภูมิประเทศ
  - ค. การสร้างงานให้กับประชาชน
  - ง. การวางแผนสร้างระบบสาธารณูปโภค
๓. องค์ประกอบใดของแผนที่ที่ช่วยให้ผู้ใช้ทราบขนาดและระยะทางจริงในภูมิประเทศ
  - ก. ทิศทาง
  - ข. สัญลักษณ์
  - ค. มาตราส่วน
  - ง. เส้นชั้นความสูง
๔. เข้มทิศทำงานโดยอาศัยหลักการใด
  - ก. แรงดึงดูดของแม่เหล็ก
  - ข. การวัดอุณหภูมิของอากาศ
  - ค. ลักษณะความลาดชันของพื้นที่
  - ง. การรับ - ส่งสัญญาณจากดาวเทียม
๕. ข้อดีที่เด่นชัดของลูกโลกจำลองคืออะไร
  - ก. ขนาดเล็ก นิยมติดตั้งไว้ในยานพาหนะ
  - ข. มีสีฐานกลมคล้ายคลึงกับลักษณะของโลก
  - ค. สามารถพกพาใช้ในการเดินทางได้สะดวก
  - ง. มีหลากหลายประเภท เหมาะสมต่อการใช้งานต่างๆ
๖. ข้อใดเป็นสาเหตุของน้ำท่วมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
  - ก. ฝนตกหนักอย่างต่อเนื่อง
  - ข. ตัดไม้ทำลายป่า
  - ค. พายุ ลมมรสุมเขตร้อน
  - ง. น้ำล้นตลิ่ง

๗. หลักเกณฑ์สำคัญในการแบ่งยุคสมัยเป็นสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์คืออะไร
- ก. การตั้งบ้านเรือน
  - ข. การประดิษฐ์ตัวอักษร
  - ค. การปกครองด้วยระบบกษัตริย์
  - ง. การประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย
๘. การแบ่งสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นยุคหินและยุคโลหะ มีหลักเกณฑ์ในการแบ่งอย่างไร
- ก. รูปร่างหน้าตาของมนุษย์
  - ข. ภาษาพูดและภาษาเขียน
  - ค. การตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ
  - ง. เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า
๙. มนุษย์ที่ยังเร่ร่อนอาศัยอยู่ตามเพิงผา ใช้เครื่องมือหินแบบง่าย ๆ เป็นมนุษย์ยุคใด
- ก. ยุคหินเก่า   ข. ยุคหินกลาง
  - ค. ยุคหินใหม่   ง. ยุคโลหะ
๑๐. เวลาที่มีความสำคัญต่อการศึกษาศาสตร์อย่างไร
- ก. ใช้หาข้อมูลทางประวัติศาสตร์
  - ข. ใช้บอกรายละเอียดเหตุการณ์สำคัญ
  - ค. ใช้ในการลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
  - ง. ใช้พิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเป็นประวัติศาสตร์หรือไม่
๑๑. การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์อย่างไร
- ก. ทำให้ศึกษาเรื่องราวในอดีตได้สะดวกขึ้น
  - ข. ทำให้เรื่องราวในอดีตเป็นจริงขึ้นมากกว่าเดิม
  - ค. ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวในอดีตได้ดีขึ้น
  - ง. ทำให้ประหยัดเวลาการทำงานของนักประวัติศาสตร์
๑๒. จุดประสงค์สำคัญของการศึกษาเศรษฐศาสตร์ คืออะไร
- ก. การกระจายรายได้
  - ข. การเงินการธนาคาร
  - ค. การพัฒนาเศรษฐกิจ
  - ง. การจัดสรรทรัพยากร
๑๓. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจในวิชาเศรษฐศาสตร์ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เหมาะสมที่สุด
- ก. สูดابيرโกลด์สินค้าที่มีคุณภาพและราคาประหยัด
  - ข. สนใจติดตามข่าวเศรษฐกิจจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ
  - ค. สนับสนุนผู้จำหน่ายได้พิเศษ รู้จักใช้จ่าย และรู้จักการออม
  - ง. สมปองอดอาหารเพื่อเก็บออมเงินค่าขนมไปฝากธนาคารทุกเดือน

๑๔. การเลือกซื้อเครื่องแต่งกายควรเป็นไปตามเหตุผลใดถูกต้องที่สุด
- ก. เพศและวัย
  - ข. สมัยนิยมและคุณภาพ
  - ค. อายุและฐานะของครอบครัว
  - ง. ความจำเป็นและความพร้อมของครอบครัว
๑๕. ในช่วงเทศกาล “วันแห่งความรัก” ดอกกุหลาบสีแดงมักมีราคาสูงกว่าปกติ เนื่องจากสาเหตุใด
- ก. ความต้องการสินค้าสูง
  - ข. มีการลดปริมาณการผลิตลง
  - ค. เป็นฤดูกาลที่สินค้ามีคุณภาพ
  - ง. เป็นสินค้าที่เป็นสัญลักษณ์ของความรัก
๑๖. วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใด
- ก. การประกอบอาชีพ และการบริโภค
  - ข. การเพิ่มผลผลิต และการกระจายรายได้
  - ค. การบริหารธุรกิจ การแก้ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์
  - ง. การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๑๗. ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใครคือผู้ที่มีอำนาจสูงสุดของประเทศ
- ก. รัฐบาล
  - ข. รัฐสภา
  - ค. ประชาชน
  - ง. พระมหากษัตริย์
๑๘. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางสถาบันทางการเมืองใด
- ก. ศาล
  - ข. รัฐสภา
  - ค. คณะรัฐมนตรี
  - ง. คณะองคมนตรี
๑๙. วันประชาธิปไตยหมายถึงวันใด
- ก. วันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปี
  - ข. วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี
  - ค. วันที่ ๑๔ ตุลาคมของทุกปี
  - ง. วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕
๒๐. รูปแบบรัฐของประเทศไทยเป็นแบบใด
- ก. รัฐเดี่ยว
  - ข. รัฐรวม
  - ค. รัฐผสม
  - ง. รัฐอิสระ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
วิชาสังคมศึกษา

๑. ง	๑๑. ค
๒. ค	๑๒. ง
๓. ค	๑๓. ค
๔. ก	๑๔. ง
๕. ข	๑๕. ก
๖. ข	๑๖. ง
๗. ข	๑๗. ค
๘. ง	๑๘. ข
๙. ก	๑๙. ก
๑๐. ค	๒๐. ก